Programmabegroting 2025-2028

GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland

SAMEN WERKEN AAN GEZONDER EN VEILIGER LEVEN IN ZEELAND!

Inleiding

Een goede publieke gezondheid en veiligheid is van essentieel belang voor de Zeeuwse samenleving. Daarom zet de GGD, samen met de Zeeuwse gemeenten, in op een sterke publieke gezondheid. Om de taken op het gebied van de publieke gezondheid en veiligheid blijvend goed te kunnen uitvoeren is een gezonde financiële bedrijfsvoering noodzakelijk. Met dit document bieden we u daarom de begroting 2025-2028 aan van de gemeenschappelijke regeling (GR) Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland.

GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland

In de GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland is een onderscheid te maken tussen GGD Zeeland en Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ). Beide onderdelen komen samen in deze begroting, maar zijn wel duidelijk van elkaar te onderscheiden organisatieonderdelen.

Basis op Orde

Eind 2022 zijn er noodzakelijke structurele en deels ook incidentele middelen toegekend om de basis op orde te krijgen bij GGD Zeeland. Dit was nodig omdat we op diverse onderdelen door de ondergrens zakten. De begrotingswijziging ‘Basis op Orde’ van de GGD betreft de primaire processen ten aanzien van de Algemene Gezondheidszorg, de bedrijfsvoeringsprocessen en het leidinggevend kader. Buiten scope zijn hier de jeugdgezondheidszorg en Veilig Thuis.

In het derde kwartaal van 2023 is een plan van aanpak opgesteld voor ‘de basis op orde’ en zijn de criteria van de evaluatie voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Deze evaluatie wordt in het derde kwartaal van 2024 uitgevoerd door een nog te werven externe en onafhankelijke partij en wordt in december 2024 aangeboden aan het AB.

Voor 2024 betekent dit dat de focus vooral ligt bij het op orde brengen van de basis van de organisatie. De veranderingen en het borgen van die veranderingen lopen door in 2025 en verder.

Pandemische Paraatheid

De pandemie COVID-19, en in mindere mate monkeypox, heeft ons laten zien wat de impact van een infectieziekte op de hele maatschappij kan zijn en hoe belangrijk het is om snel op te kunnen schalen; de zogenoemde pandemische paraatheid. De Rijksoverheid heeft hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen worden bij toekenning ingezet voor taakdifferentiatie, deskundigheidsbevordering en bovenregionale samenwerking om pandemisch paraat te zijn.

IZA/GALA

De Rijksoverheid wil met het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) investeren in de (publieke) gezondheid van alle Nederlanders. De ambitie van IZA is zorg voor iedereen toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar houden. De ambitie van het GALA is een gezonde generatie in 2040. Deze akkoorden hebben overlap en versterken elkaar. Gemeenten, GGD, zorgverzekeraar en zorgaanbieders werken samen om de doelen uit de akkoorden te halen. GGD Zeeland treedt hierin op als kennispartner van de gemeenten: de GGD is leverancier van data en duidt deze, de GGD kan adviseren hoe de interventies uit GALA zo effectief mogelijk kunnen worden ingezet en is bijvoorbeeld onderdeel van een ketenaanpak. De gemeenten vragen de bijdrage bij de landelijke overheid aan via de regeling SPUK voor IZA-doelen 2023-2026.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Het onderdeel jeugdgezondheidszorg (JGZ) vervult een belangrijke en onmisbare rol voor de (preventieve) lichamelijke en geestelijke gezondheid van onze Zeeuwse jongeren. De afgelopen periode hebben wij een berekeningsmodel opgezet om de inzet van het aantal jeugdartsen en verpleegkundigen voor het basis takenpakket (BTP) te bepalen.

Er wordt op dit moment voortgang geboekt in het project Toekomst JGZ; samen voor een gezonde jeugd. Een JGZ die maximale kansen biedt voor Zeeuwse kinderen als het gaat om veilig, gezond en kansrijk opgroeien, nu en in de toekomst. Een JGZ die bijdraagt aan kansengelijkheid en het verkleinen van gezondheidsverschillen. In 2024 wordt het beoogde plan, zowel op inhoud als financieel, bestuurlijk voorgelegd.

Veilig Thuis

Veilig Thuis vervult Zeeuws breed een belangrijke functie in het signaleren, aanpakken en doorbreken van huiselijk geweld en kindermishandeling. Op basis van de toenemende aantallen meldingen, adviezen en vervolgdiensten alsmede de toenemende complexiteit en multiproblematiek blijft toekomstige inzet noodzakelijk.

De financiering van het programma Veilig Thuis bestaat uit twee delen. Eén deel van de begroting komt vanuit de gemeentelijke bijdrage en één deel komt vanuit een subsidie vanuit het CZW-bureau (in opdracht van de centrumgemeente Vlissingen).

Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ)

Het onderzoek naar samenvoeging van de inkoop van jeugdhulp met de inkoop van beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang (BW/MO/VO) en de daarbij gewenste governance is op het moment van het opstellen van de begroting bijna afgerond. Medio 2024 wordt besluitvorming verwacht. In deze begroting treft u de financiën onder voortzetting van de huidige governance. Pas na bestuurlijke besluitvorming kan de financiële impact worden ingebracht via een begrotingswijziging.

Voorjaar 2024 werd op voorspraak van de accountant van de GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland, op basis van o.a. de geactualiseerde notitie rechtmatigheid van de Commissie BBV, de verwerkingswijze voor de lasten van jeugdhulp gewijzigd. Dat heeft tot gevolg dat de lasten voor jeugdhulp niet langer in de begroting van de GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland worden verwerkt maar in de begrotingen van de deelnemende gemeenten.

Samenwerking GGD-RUD-VRZ

In 2024 voeren we een verkenning uit naar de samenwerking tussen Veiligheidsregio Zeeland, RUD Zeeland en GGD Zeeland. In juli 2024 worden de uitkomsten ter besluitvorming aangeboden aan de algemeen besturen van de drie organisaties. Eventuele kosten zijn ten tijde van het opstellen van de programmabegroting 2025 nog niet inzichtelijk, dit is afhankelijk van de uitkomst en besluitvorming door de algemeen besturen.

Huisvesting

Goed werkgeverschap betekent dat onze medewerkers in een veilige, duurzame en aantrekkelijke werkomgeving hun werk doen. Hiervoor moet de kwaliteit van huisvesting op orde zijn. De huisvesting voldoet in een aantal gevallen niet aan de eisen van deze tijd. Tevens zijn er onvoldoende werkplekken om de medewerkers van de GGD te huisvesten. In opdracht van het bestuur wordt gekeken naar een structurele oplossing waarbij rekening wordt gehouden met samenwerkingsvormen met VRZ/RUD en de gevolgen van besluitvorming rondom Inkooporganisatie Jeugd.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 is het Dagelijks Bestuur wettelijk verplicht aan het Algemeen Bestuur in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording (RMV) af te geven over de financiële rechtmatigheid (lager ambitieniveau dan 'in control'). De accountant geeft een oordeel af of de inhoud van de RMV juist is (getrouwheid). Bij financiële rechtmatigheid is het van belang dat:

- financiële handelingen passen binnen begroting (geen overschrijdingen);
- wetten en regels worden nageleefd (handelen conform voorwaarden uit financiële kaders waaronder financiële verordening, mandaatregeling en directiestatuut). Voorbeeld is Europees aanbesteed indien dit wettelijk is voorgeschreven;
- tot slot is het voorkomen van misbruik/ oneigenlijk gebruik begrepen onder de criteria waaraan financiële rechtmatigheid wordt getoetst.

In 2024 en 2025 worden hierin verdere stappen gezet met als doel in 2026 en verder te komen tot volwassenheidsniveau 2. Dit heeft naast gevolgen voor het Algemeen Bestuur tevens intern een uitwerking. De teams zijn in de nieuwe lijn-configuratie aan de slag gegaan met (team)doelen, waarbij ook kwaliteit en rechtmatigheid een rol spelen. Daarmee wordt rechtmatigheid breed gedragen binnen de GGD.

Nieuwe indeling taakvelden

In 2025 delen we voor het eerst onze begroting in naar taakvelden conform de IV3. Dat houdt ook in dat we onze dekkingsmiddelen koppelen aan die taakvelden. Dit komt tot uiting in de verdeling over gemeenten. Hiermee voldoen we aan de wettelijke normen zoals beschreven in de BBV en kan meer transparantie worden geboden aan de deelnemende gemeenten.

Inflatie en cao-stijgingen

De afgelopen jaren is de inflatie sterk gestegen en ook de CAO-stijgingen waren niet gering. Voor GGD Zeeland geldt dat de verhouding personeel/materieel afwijkt van de VZG-norm (2/3e - 1/3e) vanwege relatief hogere personeelslasten. We vragen dan ook, conform afgesproken richtlijnen, compensatie hiervoor aan de deelnemende gemeenten.

Tot slot

De GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland staat aan de vooravond van mogelijk vele impactvolle veranderingen waar besluiten over genomen gaan worden in 2024. De financiële impact is, mede omdat sprake is van een onderzoeksfase, nog niet overal van bekend. Besluiten moeten nog worden genomen alvorens de financiële consequenties hiervan kunnen worden vertaald in de begroting.

GGD Zeeland gaat graag met de uitdagingen aan de slag om samen te werken aan een gezonder en veiliger leven in Zeeland!

Joke Gaemers
Directeur Publieke Gezondheid en Veiligheid, GGD Zeeland

Inhoudsopgave

Inleiding 2

1. BELEIDSBEGROTING 6

1.1. HET PROGRAMMAPLAN 7

1.1.1.1. Algemene gezondheidszorg 7

1.1.1.2. Jeugdgezondheidszorg 14

1.1.2. Programma Veilig Thuis 20

1.1.3. Programma Inkoop Jeugdhulp Zeeland 22

1.1.4. Overhead en kostentoerekening 23

1.1.4.1. Leidinggevenden 23

1.1.4.2. Staffuncties 24

1.1.5. Algemene dekkingsmiddelen 26

1.1.6. Onvoorzien en Vennootschapsbelasting 28

1.2. DE PARAGRAFEN 29

1.2.1. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 29

1.2.2. Paragraaf Bedrijfsvoering 29

1.2.3. Paragraaf Financiering 34

1.2.4. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 34

1.2.5. Paragraaf Verbonden partijen 37

2. FINANCIELE BEGROTING EN MEERJARENRAMING 38

2.1. Uitgangspunten voor de begroting 39

2.2. Totaaloverzicht van baten en lasten 41

2.2.1. Toelichting op het overzicht van baten en lasten 42

2.2.2. Begrotingsresultaat 2025 - 2028 43

2.3. Uiteenzetting financiële positie 44

2.3.1 Geprognosticeerde begin en eindbalans 44

2.3.2. Geprognosticeerde EMU-saldo (2024 t/m 2027) 45

2.4. Investeringsplan 2024-2027 46

2.4.1. Meerjarig investeringsplan 46

2.4.2. Geprognosticeerde afschrijvingen 47

2.5. Stand en verloop van de reserves en voorzieningen 48

BIJLAGE 1 – Gemeentelijke bijdragen (Primaire begroting) GGD 53

BIJLAGE 2 – Gemeentelijke bijdragen (Primaire begroting) IJZ 54

BIJLAGE 3 – Incidenteel gedeelte van de gemeentelijke bijdrage 2025 55

1. BELEIDSBEGROTING

In dit deel – de beleidsbegroting – geven we aan hoe het programmaplan eruitziet. We geven aan wat we inhoudelijk doen, uit welke (algemene) dekkingsmiddelen, hoe onze positie is als het gaat om de vennootschapsbelasting, wat we besteden op overhead en wat we reserveren voor onvoorzien.

Onderwerpen die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie komen tot uiting in de paragrafen.

1.1. HET PROGRAMMAPLAN

Het programmaplan van de Gemeenschappelijke Regeling GGD is op te delen in een aantal inhoudelijke onderdelen:

- Publieke gezondheid
- Veilig Thuis
- Inkoop Jeugdhulp Zeeland

Overhead en kostentoedeling staan hiermee in verband. Tenzij anders vermeld, worden de programmaonderdelen gefinancierd vanuit de gemeentelijke bijdragen, voorzieningen en reserves (de Algemene Dekkingsmiddelen).

Crisisorganisatie

De crisisorganisatie valt direct onder de DPG. Sprake is van twee vaste functionarissen en een flexibele schil die indien nodig kan worden opgeschaald.

Crisisorganisatie	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	148.800	148.800	148.800	148.800
Materiële lasten	88.400	88.400	88.400	88.400
Opbrengsten	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000

Veiligheid valt in zijn geheel onder taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer; de kosten worden omgeslagen over inwoners.

1.1.1.1. Algemene gezondheidszorg

Beleid en Kwaliteit Algemene Gezondheidszorg (AGZ)

Binnen de afdeling Algemene Gezondheidszorg zijn twaalf teams/disciplines actief. De beleidsadviseur AGZ ondersteunt hen op basis van de beleids- en kwaliteitscyclus met afdelingsbrede analyses en uitvoeringsbeleid. Landelijke ontwikkelingen en speerpunten op het gebied van publieke gezondheid worden hierin vertaald naar de Zeeuwse schaal en praktijk.

Binnen de afdeling Algemene Gezondheidszorg is een aantal kosten niet direct aan één team toe te kennen. Bijvoorbeeld de kosten van (her)registratie van AGZ-artsen en andere medewerkers, en een klein werkbudget voor incidentele (ontwikkel-)activiteiten. De functie van strategisch adviseur is op basis van de BBV administratief verplaatst van overhead naar primair proces. De loonkosten drukken daardoor op het primair proces.
Als baten zijn incidentele bijdragen van SPUK gelden aan overhead benoemd.

Kosten van Algemene Gezondheidszorg vallen in het taakveld 7.1 Volksgezondheid, en worden omgeslagen per inwoner, tenzij anders vermeld.

AGZ overstijgend	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	217.200	217.200	217.200	217.200
Materiële lasten	88.400	88.400	88.400	88.400
Baten	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Afschrijvingen	12.400	PM	PM	PM

Algemene Infectieziektebestrijding

De wettelijke kaders voor infectieziektebestrijding zijn vastgelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Momenteel wordt de Wpg herzien, waarbij de eerst voorgenomen wijziging een versterkte pandemische paraatheid betreft.

Het team algemene infectieziektebestrijding houdt zich bezig met:

1. Bestrijden van infectieziekten en voorkomen van verdere verspreiding
2. Surveillance
3. Beleidsadvisering
4. Preventieactiviteiten
5. Netwerk en regie
6. Voorbereiding op grootschalige infectieziekte-uitbraken
7. Kennis en onderzoek

De kosten bestaan, naast personele lasten, uit kosten voor voorlichtingsactiviteiten, laboratoriumkosten en deelname aan landelijke en regionale netwerken. Opbrengsten worden gegenereerd uit activiteiten in het kader van Publieke Gezondheid Asielzoekers, welke door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport worden vergoed. Daarnaast kan een beperkt deel van de activiteiten worden gedeclareerd bij zorgverzekeraars. Deze opbrengsten zijn een schatting op basis van eerdere jaren en zijn niet gegarandeerd of beïnvloedbaar.

Financiële gevolgen versterking infectieziektebestrijding

Het kabinet werkt aan de versterking van de publieke gezondheidszorg en infectieziektebestrijding en zet vanaf 2025 in op verdere structurele versterking en samenwerking bínnen het stelsel van infectieziektebestrijding. In opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is in beeld gebracht wat de benodigde capaciteit infectieziektebestrijding vanaf 2025 moet zijn. Daarnaast is in opdracht van GGD GHOR Nederland een IZB-formatienormeringsonderzoek uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een hogere formatienorm en andere mix van functies.

De uitkomsten van het formatienormeringsonderzoek worden betrokken bij de resultaten van het project Zeeland Pandemisch Paraat (ZPP), wat doorloopt tot eind 2024. In dit project wordt gekeken of en hoe via taakdifferentiatie niet-medische professionals ingezet kunnen worden bij het voorkomen van een uitbraak van infectieziekten en bij het adequaat reageren op een pandemie of andere crisis.

Als helder is hoe de versterking van de publieke gezondheidszorg en infectieziektebestrijding wordt vormgegeven en gefinancierd wordt, indien nodig, een begrotingswijziging voorgelegd. In afwachting van de lopende ontwikkelingen is uitbreiding van de formatie niet opgenomen in onderstaande personele kosten.

Infectieziekten	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	792.300	792.300	792.300	792.300
Materiële lasten	47.700	47.700	47.700	47.700
Opbrengsten	-34.900	-34.900	-34.900	-34.900

Tuberculosebestrijding (TBC)

Het bestrijden van tuberculose, inclusief bron- en contactopsporing, is een wettelijke taak op basis van de Wet publieke gezondheid. Voor tuberculose geldt een wettelijke aangifteplicht; alle bij de GGD gemelde gevallen van TBC worden begeleid en behandeld. Team TBC voert bron- en contactonderzoek uit, geeft voorlichting en combineert dit met de uitvoering van overige reguliere taken, zoals screening asielzoekers, immigranten en overige risicogroepen, reizigersadvies en vaccinatie. Verder bestaan de werkzaamheden uit de administratieve afhandeling van bovenstaande taken, surveillance en het beantwoorden van publieksvragen.

De Mobiele Röntgen Unit (MRU) wordt ingezet voor screening en bron- en contactonderzoek, tijdens spreekuren op de GGD locatie Westwal of op externe locaties. GGD Zeeland beschikt niet over een vaste röntgenkamer op haar afdeling TBC. Met het in 2022 wegvallen van de röntgenscreening in justitiële inrichtingen is de belangrijkste inkomstenbron voor de exploitatie van de MRU weggevallen.

De 25 GGD-en onderzoeken momenteel gezamenlijk op welke wijze enkele MRU's doelmatig landelijk kunnen worden ingezet, beheerd en gefinancieerd. Resultaten worden medio 2024 verwacht. De MRU van GGD Zeeland is boekhoudkundig afgeschreven. Voor 2025 zijn alleen kosten voor onderhoud opgenomen in de begroting.

Opbrengsten worden gegenereerd uit activiteiten in het kader van Publieke Gezondheid Asielzoekers, welke door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport worden vergoed. Daarnaast kan een beperkt deel van de activiteiten worden gedeclareerd bij zorgverzekeraars. Incidenteel worden opbrengsten gegenereerd uit verhuur van de MRU. De opbrengsten zijn een schatting op basis van eerdere jaren en zijn niet gegarandeerd of beïnvloedbaar.

Tuberculosebestrijding	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	379.000	379.000	379.000	379.000
Materiële lasten	90.000	90.000	90.000	90.000
Opbrengsten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000

Seksuele gezondheid (SG)

Seksuele gezondheid betekent dat mensen verstandige keuzes kunnen maken en zelf regie kunnen voeren over hun seksualiteit. Het bestrijden van seksueel overdraagbare aandoeningen, inclusief bron- en contactopsporing, is een wettelijke taak op basis van de Wet publieke gezondheid. Het team seksuele gezondheid GGD Zeeland werkt volgens het nationaal actieplan soa, hiv en seksuele gezondheid. Het nationale actieplan seksuele gezondheid 2022-2027 bevat de volgende zeven pijlers:

1. Preventie en zorg
2. Surveillance van soa en hiv en monitoring van seksuele gezondheid
3. Seksuele vorming en ontwikkeling
4. Preventie, opsporing en behandeling van soa
5. Preventie, opsporing en behandeling van hiv
6. Preventie van en zorg bij ongewenste zwangerschap
7. Preventie van seksuele grensoverschrijding en seksueel geweld

De opbrengsten bestaan voornamelijk uit een aanvullende subsidie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op basis van de regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG). Vanuit deze regeling kan een aantal groepen bij de GGD terecht voor gratis en, indien gewenst anonieme, aanvullende seksuele gezondheidszorg.

De belangrijkste risicogroepen: MSM (mannen die seks hebben met mannen), mensen met veel wisselende seksuele contacten, jongeren onder de 25 jaar, jonge kwetsbare vrouwen, sekswerkers, etnische groepen, (LHBTQI+) en gedetineerden. Het doel is een vangnet te vormen voor mensen die nergens anders terecht kunnen. Naar verwachting wordt in 2025 ook de verstrekking van PrEP (profylaxe hiv) opgenomen in de regeling ASG.

Daarnaast worden opbrengsten gegenereerd uit de opbrengsten van keuzehulpgesprekken. De afdeling seksuele gezondheid biedt keuzehulpgesprekken aan bij (on)bedoelde zwangerschappen. Cliënten kunnen zelf een gesprek aanvragen via de website of een doorverwijzing ontvangen vanuit de huisarts of abortuskliniek. De hulpverlener helpt om de verschillende keuzes in kaart te brengen. GGD Zeeland is aangesloten bij het landelijke netwerk Keuzehulp bij onbedoelde zwangerschap. Dit netwerk zorgt er samen voor dat keuzehulp en psychosociale hulp na abortus voor iedereen, overal in Nederland snel en gratis beschikbaar is. Onze medewerkers hebben een speciale opleiding gevolgd tot keuzehulpverlener en staan geregistreerd in het beroepsregister keuzehulp van Fiom. De keuzehulpgesprekken worden gesubsidieerd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Ten slotte worden in geringe mate opbrengsten gegenereerd uit activiteiten in het kader van Publieke Gezondheid Asielzoekers, welke door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport worden vergoed. Daarnaast kan een beperkt deel van de activiteiten worden gedeclareerd bij zorgverzekeraars. Deze opbrengsten zijn een schatting op basis van eerdere jaren en zijn niet gegarandeerd of beïnvloedbaar.

Seksuele gezondheid (SG) en SOA/Aids curatief	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	301.400	301.400	301.400	301.400
Materiële lasten	147.800	147.800	147.800	147.800
Opbrengsten	-414.700	-414.700	-414.700	-414.700

Technische Hygiënezorg

Technische hygiënezorg heeft als doel de verspreiding van infectieziekten te beperken of te voorkomen. Op basis van de Wet publieke gezondheid zijn gemeenten verantwoordelijk voor 'het bevorderen van technische hygiënezorg'. De deskundigen infectiepreventie van het team Technische Hygiënezorg voeren deze taak namens de gemeenten uit. Deze hygiënezorg richt zich op het beperken van risico's op plaatsen waar veel mensen samenkomen (zoals publieksevenementen) en bij gemeenschappelijke voorzieningen. Het team geeft advies en licht voor.

Daarnaast houdt het team zich bezig met alle mogelijke bedrijfsmatige hygiëne-advisering, met name in het kader van verlenen van vergunningen of certificaten. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij tatoeage- en piercingshops en bedrijven die permanente make-up plaatsen, seksinrichtingen, zeeschepen en zorginstellingen. Voor deze bedrijfsmatige dienstverlening wordt een uurtarief in rekening gebracht. De opbrengsten zijn een schatting op basis van eerdere jaren en zijn niet gegarandeerd of beïnvloedbaar.

Technische Hygiënezorg	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	262.100	262.100	262.100	262.100
Materiële lasten	18.900	18.900	18.900	18.900
Opbrengsten	-270.100	-270.100	-270.100	-270.100

Preventieve Maatregelen Risicogroepen (vaccinaties op maat en reisadvies)

Het team PMR draagt bij aan de bestrijding van infectieziekten; het beschermen van individuele reizigers tegen het oplopen van infectieziekten in het buitenland en daarmee het tegengaan van de verspreiding ervan in Nederland. Voorlichting vindt plaats via de reizigersspreekuren en digitaal. Daarnaast verzorgen zij naast reizigersvaccinaties ook beroepsvaccinaties; dit zijn vaccinaties voor de werkende Zeeuw die deze nodig heeft om veilig en gezond zijn/haar werk uit te oefenen. Denk hierbij aan zorgmedewerkers, politie- en buitendienstmedewerkers. Deze bedrijfsmatige dienstverlening wordt in rekening gebracht bij de afnemers. De opbrengsten zijn een schatting op basis van eerdere jaren (voor COVID-19) en zijn niet gegarandeerd of beïnvloedbaar.

Het ligt in de lijn der verwachting dat de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in de loop van 2024 een besluit neemt over de vernieuwing van het vaccinatiestelsel, waarbij thans wordt gedacht aan het inrichten van een vaccinatievoorziening bij GGD-en vanaf 2025-2026.

Preventieve Maatregelen Risicogroepen	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	336.200	336.200	336.200	336.200
Materiële lasten	356.200	356.200	356.200	356.200
Opbrengsten	-835.000	-835.000	-835.000	-835.000

Milieu en Gezondheid

Het bevorderen van medisch milieukundige zorg is een wettelijke taak op basis van de Wet publieke gezondheid. Het team Milieu en Gezondheid beoordeelt in Zeeland de gezondheidsrisico's van milieufactoren, geeft voorlichting en informatie aan burgers en gemeenten, denkt mee over het voorkomen van ongezonde invloeden van de leefomgeving en het stimuleren van gezond gedrag.

Dat kan op regionaal niveau zijn – denk aan vragen over PFAS in de Westerschelde – maar ook lokaal: stank, lawaai, ongedierte, asbest, vochtige woningen, enz. De adviseurs werken samen met medewerkers van de Veiligheidsregio en Regionale Uitvoeringsdienst in de advisering op het gebied van de Omgevingswet.

Daarnaast levert het team de functie van Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS) aan de GHOR van de VRZ. Deze adviseert de Veiligheidsregio over gezondheidsrisico's tijdens incidenten. Deze functie wordt uitgevoerd voor Zeeland, Noord-Brabant en Limburg in een onderling samenwerkingsverband.

De opbrengsten bestaan uit het doorbelasten van piketkosten.

Milieu en gezondheid	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	385.000	385.000	385.000	385.000
Materiële lasten	13.600	13.600	13.600	13.600
Opbrengsten	--6.000	-6.000	-6.000	-6.000

Toezicht Wet kinderopvang

In opdracht van de Zeeuwse gemeenten voert GGD Zeeland de toetsing van de Wet kinderopvang uit. Alle in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) geregistreerde locaties voor dagopvang en buitenschoolse opvang, gastouderbureaus en gastouders worden jaarlijks geïnspecteerd. Na de inspectie adviseert de inspecteur de gemeente over de bevindingen waarna de gemeente al dan niet handhavend optreedt. De inspectierapporten zijn openbaar in het LRK in te zien na het afsluiten van het onderzoek. De opbrengsten van team Toezicht Kinderopvang wisselen jaarlijks. Dit komt door het aantal her-inspecties, de aangevraagde incidentele onderzoeken en de onderzoeken na herstelaanbod én onderzoeken bij nieuwe kindercentra en gastouders die starten gedurende het jaar.

De inspecteurs zijn daarnaast aanspreekpunt voor de gemeenten van Zeeland en voeren minimaal eens per jaar een individueel gesprek met de beleidsmedewerkers van de gemeenten die 'kinderopvang' in hun portefeuille hebben. Drie keer per jaar vindt er een Regionaal Ambtenaren Overleg plaats op kantoor van de GGD waar alle inspecteurs en de gemeenten voor uitgenodigd zijn en waar twee keer per jaar contactpersonen van GGD GHOR, DUO en VNG bij aansluiten.

Calamiteitentoezicht Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)

GGD Zeeland functioneert als toezichthouder WMO voor de Zeeuwse gemeenten. Na een melding van geweld en/of een calamiteit op een WMO-locatie zal de toezichthouder een onderzoek (laten) instellen, met als insteek het verbeteren van de kwaliteit van de zorg. Het algemene (pro-actieve) kwaliteitstoezicht evenals fraudebestrijding zijn niet bij GGD Zeeland belegd.
Toezicht Kinderopvang en Toezicht WMO vallen onder het taakveld 6.1 Samenhang en burgerparticipatie; de kosten worden omgeslagen per inwoner.

Hygiëne en Infectiepreventie / toezicht WMO	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	737.900	737.900	737.900	737.900
Materiële lasten	13.300	13.300	13.300	13.300
Opbrengsten	-745.000	-745.000	-745.000	-745.000

Meld- en Actiepunt Bemoeizorg (MAB)

De medewerkers van MAB zijn gespecialiseerd in het opbouwen van contacten met inwoners die zorgmijdend zijn, dus zelf niet om hulp vragen. Vaak betreft het mensen in een kwetsbare situatie die al dan niet voor overlast zorgen. Emergis en GGD Zeeland werken hierin samen in één team onder de vlag van GGD Zeeland.

Het MAB is gericht op een integrale aanpak van de problemen. Er wordt actief met verschillende ketenpartners samengewerkt, waaronder verslavingszorg (SCM), maatschappelijk werk, huisartsen, woningcorporaties, het Zorg- en Veiligheidshuis in het kader van WvGGZ (Wet verplichte GGZ) en het daarbij behorende meldpunt Zorgwekkend gedrag.
Meldingen worden onder andere gedaan door gemeenten, zorgnetwerken, politie, woningcorporaties, hulpverleners, maar ook door inwoners. In samenwerking met de cliënt, zijn netwerk en ketenpartners wordt gezocht naar een passend hulpaanbod.

Het team MAB krijgt steeds vaker te maken met zeer complexe problematiek. Daarnaast geven gemeenten en ketenpartners aan dat er behoefte is om bij problemen eerder in te grijpen (vroegsignalering) of de terugkerende problematiek rondom een kleine groep verwarde personen te doorbreken door bijvoorbeeld vinger aan de pols te houden als de persoon geen ondersteuning en behandeling accepteert.
GGD Zeeland verkent samen met gemeenten hoe de groep zorgmijders en/of mensen met verward gedrag en hun omgeving het effectiefst geholpen kunnen worden, door onze expertise te delen in casusoverleggen en overige gremia. Daarnaast zijn we actief in werk- en stuurgroepen op het gebied van domeinoverstijgende samenwerking.

De werkzaamheden van team MAB worden gefinancierd op basis van een structurele subsidie uit (centrum-) gemeentegelden voor Maatschappelijke Opvang.

Op basis van afzonderlijke financiering levert het team ook expertise en capaciteit voor de pilot Wijk GGD van de gemeente Borsele. De resultaten van deze pilot worden medio 2025 verwacht.

MAB wordt verantwoord in het taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen en omgeslagen per inwoner.

MAB	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	536.500	536.500	536.500	536.500
Materiële lasten	21.500	21.500	21.500	21.500
Opbrengsten	-637.500	-637.500	-637.500	-637.500

Forensische geneeskunde

De forensisch geneeskundige verleent diensten voor gemeenten (lijkschouw) en politie/justitie (medische arrestanten zorg, bloedproeven en medisch onderzoek bij zedendelicten en (kinder)mishandeling. Landelijk ligt de opdracht om de taken voor de laatste groep in te richten op politieregio niveau.

De uitvoering van de forensische geneeskunde staat al enige tijd onder druk. In verschillende regio's is sprake van een dringend en acuut tekort aan forensisch artsen. Ook de komende jaren zal er landelijk sprake zijn van meer artsen die stoppen (pensioengerechtigde leeftijd) dan instromen. De afgelopen jaren zijn er diverse initiatieven geweest om de forensische geneeskunde in de politieregio Zeeland-West-Brabant overeind te houden, waarbij nauw is samengewerkt met Inspectie en Ministeries van VWS en Justitie en Veiligheid. Er is ingezet op effectiever samenwerken in de regio, het werven van nieuwe artsen, het opleiden en inzetten van huis- of basisartsen voor deeltaken en de inzet van forensisch verpleegkundigen. Helaas leidt de optelsom van deze initiatieven niet tot structurele oplossingen voor de kwetsbare bezetting en verlichting van de ongezonde werkroosters. Deze situatie is niet toekomstbestendig en bovendien erg kostbaar, mede in verband met het verplicht organiseren van een achterwacht bij inzet van een ZZP'er. Dit maakt dat de kostprijs blijft toenemen.

De drie GGD-en binnen de politieregio verkennen momenteel alternatieve mogelijkheden om te komen tot een meer robuustere en toekomstbestendige oplossing. Een van deze alternatieven is het aangaan van een samenwerking met een partner uit onze buurregio. Parallel wordt onderzocht of de GGD-en in de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant in de toekomst weer zelfstandig forensische diensten kunnen gaan aanbieden. Resultaten worden verwacht medio 2024 en zijn daarom nog niet verwerkt in deze begroting.

Forensische geneeskunde valt in taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid en wordt omgeslagen over het aantal inwoners.

Forensische geneeskunde	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	803.100	803.100	803.100	803.100
Materiële lasten	24.500	24.500	24.500	24.500
Opbrengsten	-928.300	-928.300	-928.300	-928.300

Onderzoek Publieke Gezondheid

De Onderzoekers Publieke Gezondheid leveren betrouwbare gezondheidsinformatie als essentiële basis voor besluitvorming om de gezondheid van Zeeuwen te verbeteren. Zij leggen de puzzel door gezondheidsinformatie (o.m. eigen data en landelijk beschikbare data) te combineren, analyseren, interpreteren en de betekenis ervan voor Zeeland aan te geven. Hierbij houden zij rekening met onderlinge verbanden, de context van de huidige samenleving en de toekomst. Dit doen zij voor en in samenwerking met GGD-teams, beleidsmakers en de Zeeuwse burgers. Nauwe samenwerking met de Adviseurs Publieke Gezondheid is hierin vanzelfsprekend. Zij geven gevraagd en ongevraagd advies aan beleidsmakers in verschillende domeinen en de GGD als organisatie door een beeld te leveren van de gezondheid van de Zeeuwen. Daarnaast maken zij de informatie toegankelijk voor hen en de burgers.
Eenmaal per vier jaar worden de Gezondheidsmonitors van jeugd, volwassenen en ouderen uitgevoerd. In de begrotingswijziging Basis op Orde is meegenomen dat de lasten van de monitors gelijkmatiger verdeeld worden over de tijd. Structureel wordt hiervoor jaarlijks 30.000 aan kosten opgenomen. Daarnaast werd in 2024 60.000 ten laste van de algemene reserve gebracht om het budget op peil te brengen.

Advies Publieke Gezondheid

De Adviseurs Publieke Gezondheid geven gevraagd en ongevraagd advies aan gemeentelijke beleidsmakers in verschillende beleidsdomeinen en externe organisaties voor de doelgroepen jeugd, (jong)volwassenen en ouderen. Er is hierbij specifiek aandacht voor een gezonde en veilige leefomgeving, gelijke kansen op gezondheid voor iedereen en mentale gezondheid. De adviseurs hebben een agenderende en aanjagende rol voor publieke gezondheid en zijn Zeeuwse kennispartner publieke gezondheid. Landelijke ontwikkelingen, inzichten en data worden hierin meegenomen. Ook de stem van de doelgroep is een belangrijke bron van informatie. De adviseurs werken samen met andere GGD-teams en externe organisaties. De nauwe samenwerking met de Onderzoekers Publieke Gezondheid is hierin vanzelfsprekend.

Naast de adviserende rol leiden zij verschillende landelijke programma's in de regio (zoals Gezonde School en JOGG), veelal deels op basis van aanvullende externe financiering met subsidiegelden. Over het vervolg en de inhoud van het gezonde schoolprogramma in 2025 en verder, wordt nog met gemeenten gesproken. Afhankelijk van de uitkomst hiervan zal, wanneer van toepassing, een begrotingswijziging worden voorgelegd.

Onderzoek en advies	2025	2026	2027	2028
Personele kosten Onderzoek	443.400	443.400	443.400	443.400
Personele kosten Advies	468.800	468.800	468.800	468.800
Materiële lasten Onderzoek	49.700	49.700	49.700	49.700
Materiële lasten Advies	2.500	2.500	2.500	2.500

Projecten in het kader van GALA en IZA

De Rijksoverheid wil met het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) investeren in de (publieke) gezondheid van alle Nederlanders. De ambitie van IZA is zorg voor iedereen toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar houden. De ambitie van het GALA is een gezonde generatie in 2040. Deze akkoorden hebben overlap en versterken elkaar.

Gemeenten, GGD, zorgverzekeraar en zorgaanbieders werken samen om de doelen uit de akkoorden te behalen. GGD treedt hierin op als kennispartner van de gemeenten. De GGD is leverancier van data en duidt deze, de GGD kan adviseren hoe de interventies uit GALA zo effectief mogelijk kunnen worden ingezet. Met onderdeel 14 van de SPUK GALA wordt deze kennis- en adviesfunctiefunctie van de GGD versterkt.

In Zeeland is mandaatgemeente Goes namens de twaalf andere gemeenten verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de gemeentelijke taken binnen het IZA. Een van de doelen is het stimuleren van regionale/provinciale samenwerking. In opdracht van de mandaatgemeente richt GGD Zeeland een provinciale preventie-infrastructuur in, waarbij het doel is om binnen deze structuur niet-vrijblijvende provinciale samenwerkingsafspraken te maken over gezondheidsbevordering van de populatie als geheel en specifiek voor risicogroepen. Onderdeel hiervan is het samen met betrokken partijen opzetten van een netwerkstructuur waarin professionals uit de gemeentelijke domeinen (o.m. sociaal domein, welzijn en GGD)

op het gebied van preventie, domeinoverstijgend samenwerken met zorgprofessionals in de eerste, tweede en derde lijn.

Daarnaast implementeert GGD Zeeland in opdracht van de mandaatgemeente de vijf ketenaanpakken uit het GALA, zodat deze bereikbaar zijn voor alle Zeeuwse inwoners die er baat bij hebben. Regie op ketenaanpakken moet ervoor zorgen dat de 'keten werkt' en dat er na uitstroom uit de keten voldoende mogelijkheden zijn om de gezonde leefstijl te borgen. GGD Zeeland brengt samenhang aan tussen de vijf ketenaanpakken en zorgt voor synergie. Het betreft de volgende ketenaanpakken:

1. Ketenaanpak Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) voor volwassenen met overgewicht en obesitas
2. Ketenaanpak Kinderen met Overgewicht en Obesitas
3. Ketenaanpak Valpreventie bij ouderen
4. Ketenaanpak Welzijn op Recept
5. Ketenaanpak Kansrijke Start

Beide opdrachten zijn met elkaar verbonden. De grote gemene deler tussen de vijf verschillende ketenaanpakken is dat voor iedere ketenaanpak een naadloze aansluiting tussen het medisch en sociaal domein nodig is; dit vraagt ook een domeinoverstijgende samenwerking. In de ketenaanpakken komen de doelstellingen uit het IZA en GALA samen, waarbij de partijen in het medisch en het sociaal domein én zorgverzekeraars en gemeenten elkaar nodig hebben om de gestelde doelen te behalen. Kostendekkende financiering vindt plaats via de SPUK's GALA en IZA (via de mandaatgemeente) en zijn daarom niet opgenomen in deze begroting.

Onvoorziene projecten

Naast bovenstaande wettelijke taken, gesubsidieerde taken en markttaken, komt het steeds vaker voor dat de GGD een extra taak toegewezen krijgt vanuit of via de Rijksoverheid, zoals bijvoorbeeld COVID-19 vaccinatiecampagnes of de zorg voor vluchtelingen. De financiering van deze werkzaamheden verloopt via alternatieve routes, zoals via de Veiligheidsregio of rechtstreeks via een ministerie of instantie.
Deze (zichzelf dekkende) projecten zijn in deze begroting niet meegenomen. Bij de financiering van deze taken wordt ook voorzien in dekking van de benodigde overhead hiervoor.

1.1.1.2. Jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) heeft tot doel het bevorderen, beschermen en beveiligen van de gezondheid en de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van jeugdigen van 0-19 jaar, zowel individueel als op populatieniveau.

Alle kinderen in Nederland hebben het recht om zo gezond, veilig en kansrijk mogelijk op te groeien. Om dat recht te beschermen is o.m. een basispakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ) vastgelegd binnen de wet Publieke Gezondheid. Gemeenten zijn ervoor verantwoordelijk dat dit basispakket beschikbaar is en actief wordt aangeboden aan alle kinderen en jongeren tot 18 jaar. Zij geven de uitvoering samen met de JGZ vorm.

De eerste 1000 levensdagen van een kind zijn bepalend voor de rest van het leven. Goede toegang tot de zorg en adequate zorgverlening zijn cruciaal voor de levensontwikkeling en de kansen van het kind. Onvoldoende of oneerlijke toegang tot de JGZ geeft het jonge kind een valse start in het leven en werkt kansenongelijkheid in de hand. Goede gezondheid van en kansengelijkheid voor de jeugd is een maatschappelijke en daardoor gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. In de eerste plaats spelen het kind en het gezin zelf hier een cruciale rol in. Iedere professional die het kind en/of het gezin in de loop van het opgroeien en opvoeden tegenkomt, speelt daarnaast een belangrijke steunende rol. De JGZ heeft vrijwel alle kinderen in beeld, vaccineert en monitort de gezondheid en de ontwikkeling van kinderen. Hierdoor vervult zij een preventieve en verbindende rol. Preventie werkt alleen als het doelgericht, planmatig en gecoördineerd gebeurt in de wijk of gemeente. Essentieel daarbij zijn ouderbetrokkenheid en goede sociale netwerken. Onze JGZ-professionals handelen (pro)actief en vervullen verschillende rollen, zoals die van signaleerder, begeleider, belangenbehartiger van het kind en poortwachter voor de gespecialiseerde hulp en zorg. Wij realiseren ons dat het soms noodzakelijk is kinderen ongelijk te behandelen om ze gelijke kansen te geven.

De JGZ helpt ouders/opvoeders bij het gezond opvoeden en laten opgroeien van hun kinderen. De JGZ doet bij alle kinderen preventieve onderzoeken (bijvoorbeeld ogen, oren, groei). De JGZ begeleidt ouder en kind in de lichamelijke, cognitieve en psychosociale ontwikkeling van -9 maanden (al tijdens de zwangerschap) tot de leeftijd van 18 jaar. De JGZ vervult zo een belangrijke rol in het zo vroeg mogelijk signaleren van risico's, korte ondersteuning en doorverwijzing. Ouders kunnen bij de JGZ terecht voor (gratis) advies, voorlichting en ondersteuning bij gezond opgroeien en opvoeden. Ook geeft de JGZ de vaccinaties volgens het Rijksvaccinatieprogramma (RVP).

In 2023 is het programmaplan 'Toekomst JGZ; samen voor een gezonde jeugd' opnieuw opgestart. Dit verandertraject heeft als doel nog beter in staat te zijn om maatschappelijk impact te maken in een steeds complexere samenleving. We zagen namelijk:

Een samenleving die steeds complexer wordt; opgroeien lijkt steeds ingewikkelder te worden. We hebben te maken met diverse maatschappelijke vraagstukken zoals armoedeproblematiek, kansenongelijkheid en grote verschillen in gezondheid. Bovendien signaleren we bijna voortdurend een dynamiek in de aard van de maatschappelijke vraagstukken waar we ons toe moeten verhouden.

Een veranderende behoefte van de klant; meer regie bij ouders en jongeren beleggen, bijvoorbeeld bij het plannen van afspraken en momenten om naar het CB te komen. Ook zien we dat JGZ-professionals steeds meer een rol spelen bij het adviseren over gezond en veilig opgroeien. Deze trend past bij het gedachtegoed Positieve Gezondheid dat GGD Zeeland in haar visie heeft opgenomen waarbij de nadruk ligt op veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op de beperkingen of ziekte zelf. Het is daarnaast voor onze doelgroep niet meer vanzelfsprekend om (fysiek) naar het CB te komen. Dat heeft gevolgen (gehad) voor de inrichting van onze dienstverlening.

Krapte op de arbeidsmarkt; met name onder jeugdartsen, maar in toenemende mate is het moeilijk om verpleegkundig specialisten en jeugdverpleegkundigen aan ons te binden. Onze dienstverlening staat als gevolg daarvan onder druk.

Het programma 'Toekomst JGZ; samen voor een gezonde jeugd' heeft in 2024 geleid tot een implementatieplan met de volgende uitgangspunten:

- We zetten onze **professionals** waardevol in. Daarbij kijken we breed naar de wijze waarop we onze dienstverlening georganiseerd hebben. Te denken valt aan taakverschuiving, taakherschikking, taakdifferentiatie en een analyse van het functiehuis om vast te stellen of de functies die wij hebben voldoende aansluiten bij de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en het anders organiseren van ons werk.
- We maken meer gebruik van **online/blended aanbod**. Daarmee verschuift een deel van ons aanbod van individuele naar collectieve preventie en kunnen we beter aansluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen als plaats- en tijdonafhankelijk werken.
- We bieden **minder steun waar dat kan en meer waar dat nodig is** waarmee we bijdragen aan het vergroten van kansengelijkheid en verkleinen van gezondheidsverschillen. We realiseren ons dat het soms noodzakelijk is kinderen ongelijk te behandelen om ze gelijke kansen te geven.
- We maken gebruik van **relevante data** om ons aanbod gerichter in te kunnen zetten om zodoende kwetsbare gezinnen beter te bereiken en te ondersteunen. We werken met verschillende zorgpaden met passende zorg. Met de data die we genereren kunnen we bovendien gemeenten collectieve signalen geven en op basis daarvan een advies uitbrengen over mogelijke interventies.
- Met onze **deskundigheid** als preventieadviseur en -regisseur spelen we een essentiële rol in het jeugdnetwerk en de jeugdgezondheidszorg. We versterken deze rol zodat onze ketenpartners ons nog beter weten te vinden.

Het Basis Taken Pakket (BTP) betreft de werkzaamheden die gemeenten beschikbaar moeten hebben en actief dienen aan te bieden aan iedere jongere, volgens professionele richtlijnen. Het is een uitgebreid en uniform pakket. In de uitvoering kan echter flexibiliteit zitten. Deze flexibiliteit wordt geheel door de verantwoordelijke professional bepaald en kan per kind/gezin verschillen. Om aan bepaalde wettelijke verplichtingen van bijvoorbeeld monitoring en advisering te kunnen voldoen, is er door GGD Zeeland een werkwijze met zorgpaden en ijkmomenten ontwikkeld. Dit is in lijn met het Landelijk Professioneel Kader (LPK).

Naast wettelijk vastgestelde taken zijn er ook producten ontwikkeld die geen direct wettelijke grondslag hebben, echter, alle aangeboden producten zijn terug te voeren naar een wettelijke basis. Deze producten worden aangeboden onder de noemer Aanvullende Diensten (AVD).

De kosten van de jeugdgezondheidszorg vallen in het taakveld 7.1 Volksgezondheid en worden omgeslagen op 0-19 jarigen, tenzij anders vermeld.

Beleid en kwaliteit Jeugdgezondheidszorg

De medisch en verpleegkundig adviseurs in het team Beleid en Kwaliteit ondersteunen de uitvoerende teams bij het bevorderen en borgen van de kwaliteit en deskundigheid van de JGZ. Zij vertalen nieuwe inzichten en landelijke ontwikkelingen naar de Zeeuwse schaal en praktijk en geven proactief richting aan de beleidsvorming. Dit doen zij door:

1. Inhoudelijk te adviseren t.a.v. ontwikkelen, innoveren, implementeren en borgen, inclusief crisissituaties;
2. Deskundigheid te bevorderen van de JGZ-professional, o.m. door aanbieden van een scholingsprogramma;
3. Uniformiteit te borgen van de uitvoering van JGZ t.a.v. werkinstructies, werkdocumenten en richtlijnen;
4. Het management inhoudelijk te adviseren;
5. Te acteren en adviseren in geval van acute situaties en adviseren.

Beleid en kwaliteit JGZ	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	333.500	333.500	333.500	333.500

Jeugdgezondheidszorg in de wijk

De jeugdgezondheidszorg speelt een belangrijke rol in de wijk; het is zichtbaar en laagdrempelig beschikbaar voor álle ouders en kinderen. De jeugdgezondheidszorg richt zich op de gezondheid, het gezond opgroeien en het ontwikkelen van een gezonde leefstijl van Zeeuwse kinderen en jongeren. De jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen volgen de ontwikkeling van het kind vanaf de geboorte tot hij of zij 18 jaar is. Daarvoor zijn er afspraken op het consultatiebureau en bij de jeugdverpleegkundige of jeugdarts op school.

Consultatiebureaus en JGZ breed	2025	2026	2027	2028
Personele kosten CB's	7.071.800	7.071.80	7.071.800	7.071.800
Materiële lasten (*) CB's	729.800	729.800	729.800	729.800
Opbrengsten aanvullende diensten	-284.200	-284.200	-284.200	-284.200
Personele lasten flexpool	567.700	567.700	567.700	567.700
Materiële lasten JGZ	435.600	435.600	435.600	435.600
Afschrijvingen JGZ	54.800	PM	PM	PM

(*) in de materiële lasten zijn de kosten voor huisvesting van de consultatiebureaus opgenomen
De benodigde formatie is voor 2024, net als in 2023, tot stand gekomen door gebruik te maken van het Formatie Calculatie Model (FCM). Door inzet van dit model kan de benodigde formatie per jaar worden vastgesteld op basis van demografische ontwikkelingen. Daarnaast worden de verzuimcijfers, de percentages ouderschapsverlof en zwangerschapsverlof gebruikt om het capaciteitsverlies vast te stellen. Ieder jaar wordt in het derde kwartaal beoordeeld in hoeverre het model aansluit bij of afwijkt van de werkelijkheid. Indien nodig wordt de formatie/productie hierop bijgesteld.

In de begrotingswijziging Basis op Orde is JGZ buiten scope gebleven. De resultaten van het programma ‘Toekomst JGZ; samen voor een gezonde jeugd’ dat in 2023 een doorstart heeft gekregen, worden in de tweede helft van 2024 opgeleverd. Doel hiervan is het toekomstbestendig maken van de dienstverlening van de JGZ. Daarbij wordt ook gekeken naar de effecten van het herschikken van taken vanwege het oplopende personeelstekort, het verkennen van mogelijkheden om nog meer te investeren in preventie en in digitalisering om meer data gedreven te kunnen werken. Eventueel aanvullend benodigde financiële middelen worden conform de VZG-richtlijnen aan het bestuur voorgelegd (middels een begrotingswijziging in 2024).

Aanvullende diensten

In aanvulling op de taken uit het Basis Taken Pakket voert de Jeugdgezondheidszorg ook aanvullende diensten uit, de zogenaamde Aanvullende Diensten Jeugdgezondheidszorg (AVD JGZ). Deze dienstverlening wordt per gemeente apart ingekocht – afhankelijk van de behoefte. Het kan gaan om extra preventieactiviteiten, video hometraining, aanvullende huisbezoeken, cursussen, themabijeenkomsten et cetera. De aanvullende diensten worden separaat aan de gemeenten gefactureerd. De werkzaamheden worden uitgevoerd door jeugdverpleegkundigen van de JGZ. Voor 2025 (en verder) geldt dat de geactualiseerde offertes voor het lopende jaar (2024) als uitgangspunt zijn genomen. Vanaf 2024 wordt in het voorjaar samen met de gemeenten bekeken of we op koers liggen met het uitvoeren van de Aanvullende Diensten. Ieder jaar wordt in het derde kwartaal opnieuw besproken met gemeenten welke Aanvullende Diensten afgenomen zullen worden. Indien nodig wordt de formatie hierop bijgesteld met die kanttekening dat met gemeenten is afgesproken dat hier wel vast personeel op ingezet wordt (en dat de risico's voor eventuele afschaling bij de gemeenten liggen). Facturatie vindt plaats op basis van de afgesloten offertes, indien afschaling gedurende het jaar niet mogelijk is.

Team 12+

Het team 12+ richt zich op het oudere kind; zij verzorgen de bezoeken aan de middelbare scholen. En werken indien nodig samen met de afdelingen Leerplichtzaken van de gemeenten en middelbare scholen, waarbij zorg kan worden verleend aan verzuimende leerlingen. Ook de aandacht voor ziekteverzuim in het MBO, die geoormerkt is in de algemene dekkingsmiddelen, wordt uitgevoerd vanuit team 12+. Voor ziekteverzuim MBO betalen Scalda en Hoornbeeck College een bijdrage.

Team 12+	2025	2026	2027	2028
Personele lasten	808.500	808.500	808.500	808.500
Materiële lasten	10.000	10.000	10.000	10.000
Opbrengsten	-26.000	-26.000	-26.000	-26.000

Planning en Afspraken Bureau (PAB)

Het PAB is onderdeel van de JGZ en werkt ondersteunend en faciliterend aan alle consultatiebureaus ten behoeve van efficiency en effectiviteit van het inplannen van alle afspraken. Het PAB zorgt dat kinderen worden uitgenodigd voor een consult op het consultatiebureau of dat ouders een uitnodiging krijgen voor het invullen van een digitale vragenlijst. Dit gebeurt vanaf de leeftijd van drie maanden op het bureau of op het voortgezet onderwijs (12+). Ook zorgt het PAB ervoor dat de personele bezetting op de consultatiebureaus optimaal is.
Daarnaast voert PAB administratieve taken uit en ontlasten ze hiermee deels de jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen door o.m. het beoordelen van ingevulde vragenlijsten alsook het koppelen van documenten aan de dossiers van de kinderen.
Verder zijn zij (mede) verantwoordelijk voor het analyseren van de redenen voor no-show (een belangrijke 'kostenpost' in de bedrijfsvoering) en houden zij zicht op eventuele achterstanden in de uitvoering van de contactmomenten.

Plan- en afsprakenbureau	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	812.000	812.000	812.000	812.000
Materiële lasten	1.000	1.000	1.000	1.000

Screeners

Naast de taken die vanuit de CB's worden uitgevoerd, zijn er ook twee teams die regionaal of zelfs provinciaal opereren. Het gaat dan om de screeners en om het team 12+. De screeners zijn medewerkers die binnen een week na de geboorte van een kind een huisbezoek afleggen om de hielprik te geven en de kinderen in hun eigen omgeving een gehoortest te laten ondergaan. Hier staat een rechtstreekse vergoeding van het RIVM tegenover.

Screeners	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	273.100	273.000	273.000	273.000
Materiële lasten	41.300	41.300	41.300	41.300
Opbrengsten (RIVM)	-74.500	-74.500	-74.500	-74.500

Nu Niet Zwanger

Het programma Nu Niet Zwanger ondersteunt vrouwen en mannen in een kwetsbare situatie om een bewuste keuze te maken over het moment van het realiseren van hun kinderwens. (Zorg)professionals begeleiden cliënten hierbij actief. Nu Niet Zwanger is opgenomen in het landelijke programma Kansrijke Start en is sinds 2023 een onderdeel van de reguliere taken van GGD Zeeland. Nu Niet Zwanger valt onder het taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen en wordt omgeslagen over inwoners.

Nu Niet Zwanger	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	79.700	79.700	79.700	79.700
Materiële lasten	20.200	20.200	20.200	20.200

Artsen in opleiding

Het artsentekort speelt in heel Nederland en dus ook bij GGD Zeeland. Om het oplossen van dit tekort te stimuleren, bieden we opleidingsplaatsen aan basisartsen die zich willen specialiseren. Het aantal artsen in opleiding voor 2025 is pas in september 2024 bekend. Hier is niet op begroot, ook omdat kosten en opbrengsten ongeveer tegen elkaar wegvallen.

Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

Kinderen worden sinds 1957 gevaccineerd volgens het Rijksvaccinatieprogramma. Coördinatie van dit programma is in handen van het RIVM. Deelname aan de vaccinatie is niet verplicht. De laatst bekende vaccinatiegraad van 2022 loopt van bijna 60% bij de HPV (41% in 2021) tot meer dan 80% bij de BMR/DKTP. Jaarlijks bepaalt het RIVM welke vaccinaties worden aangeboden naast het programma van de Jeugdgezondheidszorg. Voor 2025 zijn bij het opstellen van deze begroting, bovenop het reguliere RVP, alleen de kinkhoestvaccinaties zeker. Deze worden op de consultatiebureaus uitgevoerd. Bij grootschalige vaccinactiecampagnes wordt personeel ingehuurd, waar een vergoeding van RIVM tegenover staat. Dit is budgetneutraal. We rekenen echter op 50.000 meeropbrengsten dan kosten.

Rijksvaccinatieprogramma	2025	2026	2027	2028
Opbrengsten	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Materiële lasten	39.500	39.500	39.500	39.500

Coördinatie integrale vroeghulp

Integrale Vroeghulp is voor alle ouders met kinderen van 0-7 jaar die zich zorgen maken of vragen hebben over de ontwikkeling van hun kind. GGD Zeeland coördineert het proces om in een zo vroeg mogelijk stadium hulp te bieden aan kinderen die problemen ondervinden in hun ontwikkeling. Integrale vroeghulp valt onder het taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen en wordt omgeslagen over 0 tot 19 jarigen per gemeente.

Coördinatie Integrale vroeghulp	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	33.300	33.300	33.300	33.300
Materiële lasten	600	600	600	600

Verwijsindex

De Verwijsindex is een digitaal systeem waarin professionals een signaal afgeven dat ze betrokken zijn bij kinderen en jongeren tot 23 jaar. Dankzij de Verwijsindex blijft iedereen in beeld en kunnen de professionals onderling afstemmen om de best mogelijke ondersteuning te bieden. In december 2021 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen, die de regering oproept de wettelijke verplichting op het gebruik van de Verwijsindex te schrappen.

De staatssecretaris van VWS heeft september 2022 een brief aan de Tweede Kamer gezonden waarin wordt aangegeven dat de Verwijsindex uit de Jeugdwet wordt gehaald. Dat betekent dat VWS een wetsvoorstel voorbereidt om de wettelijke verplichting van de Verwijsindex in de Jeugdwet af te schaffen. De verwachting is dat het wetsvoorstel eind 2024 naar de Tweede Kamer gaat. Na de Tweede Kamer moet het naar de Eerste Kamer om bekrachtigd te worden. Dan is er nog een inwerkingsperiode. Op zijn vroegst zal de wetswijziging op 1 januari 2026 in werking treden.

In de begroting is daarom uitgegaan van het volgende: De Verwijsindex wordt, conform het besluit van het AB van najaar 2023, vanaf 1 januari 2024 - tijdens de overgangsperiode - op waakvlamniveau uitgevoerd. Dit om de bekostiging vanuit de gemeenten in lijn te brengen met de huidige inspanningen. Dit betekent dat het systeem van de Verwijsindex (Multisignaal) operationeel blijft en het functioneel beheer (4 uur per week) hiervan wordt uitgevoerd door GGD Zeeland. Activiteiten op het gebied van projectcoördinatie, scholing, communicatie en relatiebeheer worden niet actief meer uitgevoerd.

Verwijsindex	2025	2026	2027	2028
Materiële lasten	107.100	107.100	107.100	107.100

Publieke Gezondheid Asielzoekers

GGD Zeeland voert de publieke gezondheidszorg voor asielzoekers uit in het kader van een overeenkomst tussen GGD GHOR Nederland, de koepelorganisatie van 25 GGD'en en GHOR-bureaus, en het COA. De taken voor statushouders die in de gemeente wonen, zijn gelijk aan die voor andere inwoners van Nederland en vallen onder verantwoordelijkheid van de gemeente. De gezondheidsbevorderaars Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) geven groepsgewijs voorlichting aan asielzoekers over gezondheidsrisico's en hoe zij die kunnen voorkomen. GGD Zeeland stelt jaarlijks per opvanglocatie, in afstemming met het COA en andere samenwerkingspartners, een werkplan gezondheidsbevordering op. Ook voert de GGD op aanvraag individuele voorlichting seksuele gezondheid uit. We krijgen voor de verleende dienstverlening een vergoeding per asielzoeker. Omdat het aantal asielzoekers fluctueert, is hier lastig op te begroten. De begroting is dan ook een inschatting op basis van eerdere jaren waarbij kosten en opbrengsten idealiter op nul zouden moeten uitkomen. De ervaring leert echter dat dit niet altijd mogelijk is gezien de fluctuaties in relatie tot vast personeel dat aangesteld wordt. We verwachten in 2025 een toename van het aantal asielzoekers door de verwachtte uitbreiding van het aantal opvanglocaties in Zeeland.

PGA	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	77.200	77.200	77.200	77.200
Materiële lasten	1.300	1.300	1.300	1.300
Opbrengsten	-96.000	-96.000	-96.000	-96.000

1.1.2. Programma Veilig Thuis

Beoogd maatschappelijk effect: Het gevoel van veiligheid in het persoonlijke (gezins)leven is vergroot

Onveiligheid in afhankelijkheidsrelaties, waaronder huiselijk geweld en kindermishandeling, is de meest voorkomende vorm van geweld in onze samenleving. In 2022 gaf 9% van de bevolking van 16 jaar en ouder (bijna 1,3 miljoen personen) aan in de afgelopen 12 maanden slachtoffer te zijn geweest van een of meer vormen van huiselijk geweld. Hier is de verbale agressie nog niet in meegenomen. Nemen we die wel mee, dan gaat het om 33% slachtoffers.* Daarnaast worden jaarlijks 119.000 kinderen slachtoffer van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dat is gemiddeld 1 kind per klas. Belangrijk hierbij te vermelden is dat circa 70% van alle geweldsvormen van structurele aard is.

**Prevalentiemonitor huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag 2022, CBS (er is geen monitor '23 opgesteld)*

Verankering

De maatschappelijke impact die met huiselijk geweld en kindermishandeling gepaard gaat, is enorm. Sinds de inwerkingtreding van de Jeugdwet (1 januari 2015) hebben gemeenten en Veilig Thuis samen met relevante ketenpartners de plicht om deze maatschappelijke impact terug te dringen. Veilig Thuis valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de dertien Zeeuwse gemeenten en is onderdeel van GGD Zeeland. Door deze samenvoeging is op provinciaalniveau verbinding tussen gezondheid en sociaal domein ontstaan. Veilig Thuis wordt gefinancierd vanuit het Macrobudget Jeugd en via het CZW-bureau, middels een structurele subsidie (Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang/DUVO) vanuit het subsidieprogramma Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang. Deze gelden ontvangt de (centrum)gemeente Vlissingen voor de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Om blijvend in te kunnen zetten op het terugdringen van de maatschappelijke impact blijft financiering toekomstig noodzakelijk.

Organisatie

Veilig Thuis Zeeland is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Vanuit deze rol levert Veilig Thuis een bijdrage aan het doorbreken van onveilige situaties en het stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Iedereen, of je nu slachtoffer, pleger, omstander of professional bent, kan bij Veilig Thuis terecht voor informatie, advies of ondersteuning. Daar waar nodig doet Veilig Thuis onderzoek. Veilig Thuis voert de (wettelijke) taken uit zoals deze zijn vastgelegd in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (art. 4) en de Jeugdwet (art. 7) alsmede het handelingsprotocol. Concreet valt hierbij te denken aan de uitvoering van taken zoals de radar-, onderzoeks- en monitoringsfunctie. Middels een versterking van de ketensamenwerking en de inregeling van korte samenwerkingslijnen investeert Veilig Thuis, samen met de ketenpartners, in een vroegtijdige signalering. Dit om escalaties in onveilige situaties, zoals geweld, mishandeling, verwaarlozing of misbruik, te voorkomen of te stoppen en doorbreken.

Cijfers

Afgelopen jaren zijn zowel het aantal adviezen als meldingen bij Veilig Thuis Zeeland sterk toegenomen, terwijl de capaciteit niet of nauwelijks is toegenomen. Zo is er in 2022 een stijging van 8% van het aantal adviesvragen waar te nemen ten opzichte van 2021; in 2023 (3183) zagen we een stijging van 14% (2787) t.o.v. 2022.
Het aantal meldingen in 2022 waren met 17% gestegen ten opzichte van 2021, in 2023 (2383) zijn het aantal meldingen met 20% gestegen t.o.v. 2022 (1990).

Daarnaast is ook het aantal vervolgdiensten in 2022, als gevolg van de toenemende multiproblematiek en complexiteit in zaken, met 18% toegenomen ten opzichte van 2021. In 2023 zagen we echter een daling van 12% t.o.v. 2022. Mogelijke oorzaken hiervoor zijn het aantal (toenemende) crisissituaties en problemen die opspelen bij de monitoring (toetsen van de veiligheidsafspraken die gemaakt zijn), die voorrang krijgen op nieuwe zaken. Daarnaast hebben we binnen het subteam Onderzoek en Ondersteuning in 2023 een relatief groot verloop gezien aan personeel, waardoor we niet op sterkte waren en het inwerken van nieuwe collega's tijd in beslag nam die ten koste ging van productie.

In 2022 hebben we door een aantal ingezette interventies de doorlooptijden kunnen verbeteren. In 2023 konden we de gestaag verder stijgende wachtlijsten echter niet doen afnemen, aangezien de instroom structureel hoger bleef dan de uitstroom.

Toekomstige ontwikkelingen Veilig Thuis Zeeland

De jaarlijkse verhoging aan instroom van meldingen en adviesaanvragen, bij een nagenoeg gelijkblijvende capaciteit, is één van de grootste oorzaken van de oplopende wachtlijsten. Daarnaast zien we een toenemende complexiteit in de casuïstiek (die er voorheen ook was maar die we nu beter kunnen zien) zoals de domein overstijgende problemen naast het huiselijk geweld of kindermishandeling. Voorbeelden daarvan zijn verslaving, problemen met huisvesting en schuldenproblematiek. Verder speelt een rol de toegenomen kennis over thema's als intiem terreur, trauma/hechtingsproblematiek en eer gerelateerd geweld en de daarmee gepaard gaande afstemming met zorgaanbieders en intern benodigde deskundigheidsbevordering. Een andere oorzaak betreft een vertraagde overdracht binnen het lokale netwerk en oplopende wachtlijsten bij zorgaanbieders, waardoor we soms langer betrokken blijven in casuïstiek dan nodig en daarom overbruggingshulp aanbieden.

Om duurzaam wachtlijstvrij te worden, wettelijke termijnen te halen, met goede kwaliteit en een acceptabele werkdruk, is het nodig om de capaciteit uit te breiden. Daarmee kan de achterstand weggewerkt worden om vervolgens mee te draaien in de reguliere productie. Hiermee kunnen we de doorlooptijd van veiligheidsbeoordeling houden op de wettelijke termijn van vijf werkdagen per melding (i.p.v. de huidige vijf weken) en van vervolgdiensten op tien weken.

Tevens gaan we aan de slag met een wachtlijstbeheer methodiek, waarbij we ook frequente rapportage over de wachtlijst (per gemeente) en stokkende overdrachten naar lokale teams/gemeenten willen bespreken op basis van een logistieke monitor.

Wachtlijstvrij werken en verbeteren van de doorstroom vraagt niet alleen om extra capaciteit maar vergt ook intensievere en andersoortige interventies, waardoor inzet van gedragswetenschappers en forensisch verpleegkundigen/vertrouwensartsen in de toekomst vaker dienen te worden benut en nauwe samenwerking met gemeenten nodig is.

Landelijke ontwikkelagenda's en programmalijnen

Toekomstig dient Veilig Thuis Zeeland (in opdracht van de VNG, het ministerie van VWS en Justitie en Veiligheid) ook uitvoering te blijven geven aan landelijke ontwikkelagenda's en programmalijnen. Zo omvat het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming een voorstel voor de verbeterde aanpak van de jeugdbeschermingsketen, waarvoor wij in 2023 aan de proeftuin Ieder1 hebben deelgenomen en waarbij we (samen met lokale teams/gemeenten, GI's en RvK) als beproevende regio verder gaan vanaf april 2024.

De ontwikkelagenda genaamd 'Veiligheid Voorop' richt zich op een vroegtijdige afstemming tussen de zorg- en strafketen (samen met ketenpartners als OM, Politie, RvK, GGZ) bij bijvoorbeeld stalking, (vermoeden van) strafbare kindermishandeling en complexe casuïstiek. Daarnaast dient er blijvend geïnvesteerd te worden op het eerder in beeld brengen van huiselijk geweld en kindermishandeling; het stoppen en duurzaam oplossen en de kennis- en expertise deling omtrent specifieke doelgroepen zoals ouderenmishandeling, eer gerelateerd geweld, femicide, complexe echtscheidingen en seksueel geweld. Deze elementen worden onder andere opgenomen in de uitwerking van een hernieuwde Zeeuwse regiovisie voor 2025 en onder de aandacht gebracht van de dertien gemeenten en bestuurders uit Zeeland.

Veilig Thuis	2025	2026	2027	2028
Personele kosten Beleid en kwaliteit	414.100	414.000	414.100	414.400
Materiële lasten Beleid en kwaliteit	109.600	109.600	109.600	109.600
Personele kosten Advies en Meldingen	1.135.600	1.135.600	1.135.600	1.135.600
Personele kosten Ondersteuning en onderzoek (OOT)	1.521.000	1.521.000	1.521.000	1.521.000
Materiële lasten OOT	50.100	50.100	50.100	50.100
Personele lasten procesondersteuning	190.500	190.500	190.500	190.500
Opbrengsten	-1.722.000	-1.722.000	-1.722.000	-1.722.000

Veilig Thuis valt geheel in taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen en wordt verdeeld op basis van het macrobudget.

1.1.3. Programma Inkoop Jeugdhulp Zeeland

Voorjaar 2024 werd op voorspraak van de accountant van de GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland, op basis van o.a. de geactualiseerde notitie rechtmatigheid van de Commissie BBV, de verwerkingswijze voor de lasten van jeugdhulp gewijzigd. Dat heeft tot gevolg dat de lasten voor jeugdhulp niet langer in de begroting van de GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland worden verwerkt maar in de begrotingen van de deelnemende gemeenten. Daarom treft u in de voorliggende begroting voor het bedrijfsonderdeel Jeugd alleen Uitvoeringskosten IJZ en Taskforce Jeugd aan. Deze andere wijze van verwerken vraagt om een andere wijze van accountantscontrole waardoor die kosten naar verwachting met € 26.000 zullen stijgen.

Op 26 januari 2024 heeft de Bestuurscommissie Jeugd besloten de (raam)overeenkomsten voor de inkoop van jeugdhulp nog een laatste keer met één jaar te verlengen. De voorbereiding op de aanbesteding voor de nieuwe overeenkomsten die op 1 januari 2026 moeten ingaan is in volle gang. Voor de ondersteuning van die aanbesteding is in 2024 € 75.000 extra budget nodig die wordt meegenomen in de Bestuursrapportage 2024. In 2025 is daarnaast nog € 135.000 benodigd. Dit zijn incidentele lasten.

Het onderzoek naar samenvoeging van de inkoop van jeugdhulp met de inkoop van beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang (BW/MO/VO) en de daarbij gewenste governance is op het moment van het opstellen van de begroting bijna afgerond. Medio 2024 wordt besluitvorming verwacht. Ter voorbereiding op een eventuele ‘fusie’ zijn de functies van de huidige medewerkers op een eenduidige manier beschreven. Een deel van de functies was namelijk niet beschreven of niet meer actueel. Vooruitlopend op de formele vaststelling van de functiebeschrijvingen en -waarderingen is de verwachting dat de salariskosten met € 83.000 zullen toenemen.

Op 15 december 2023 heeft het AB ingestemd met een begrotingswijziging van € 130.000 voor elk van de jaren 2024 en 2025 om de toegestane formatie met 1,5 fte te kunnen verhogen. Het gaat om 1 fte junior contractmanager en 0,5 fte business analist.

Rentebaten zijn niet eerder opgenomen in de begroting voor IJZ. De rentebaten over 2023 bedroegen ongeveer € 715.000. In de Bestuursrapportage 2024 wordt voorzichtigheidshalve voorgesteld rentebaten op te nemen voor een bedrag van € 500.000. Er wordt voorgesteld datzelfde bedrag op te nemen in de begroting 2025 en verder.

Uitvoeringskosten IJZ (LASTEN)	2025	2026	2027	2028
Bijdragen deelnemers begroting 2024	1.667.400	1.667.400	1.667.400	1.667.400
Mutatie 2e begrotingswijziging 2024	130.000	0	0	0
Subtotaal bijdragen voor VZG-richtlijn	**1.797.400**	**1.667.400**	**1.667.400**	**1.667.400**
VZG-richtlijn 2025 (3,9%)	70.100	65.000	65.000	65.000
Subtotaal na inflatiecorrectie	**1.867.500**	**1.732.400**	**1.732.400**	**1.732.400**
Verwerkingswijze lasten jeugdhulp	26.000	26.000	26.000	26.000
Externe begeleiding aanbesteding	135.000			
Eenduidig functiebeschrijving/-waardering	83.000	83.000	83.000	83.000
Totaal	**2.111.500**	**1.841.400**	**1.841.400**	**1.841.400**

Uitvoeringskosten IJZ (BATEN)	2025	2026	2027	2028
Bijdragen deelnemers begroting 2024	0	0	0	0
Mutatie o.b.v. 2e begrotingswijziging 2024	0	0	0	0
Subtotaal bijdragen voor VZG-richtlijn	**0**	**0**	**0**	**0**
VZG-richtlijn 2025 (3,9%)	0	0	0	0
Subtotaal na inflatiecorrectie	**0**	**0**	**0**	**0**
Rentebaten	500.000	500.000	500.000	500.000
Totaal	**500.000**	**500.000**	**500.000**	**500.000**

Taskforce Jeugd (LASTEN)	2025	2026	2027	2028
Bijdragen deelnemers begroting 2024	317.800	317.800	317.800	317.800
Mutatie o.b.v. 2e begrotingswijziging 2024	0	0	0	0
Subtotaal bijdragen voor VZG-richtlijn	**317.800**	**317.800**	**317.800**	**317.800**
VZG-richtlijn 2025 (3,9%)	12.400	12.400	12.400	12.400
Totaal na inflatiecorrectie	**330.200**	**330.200**	**330.200**	**330.200**

1.1.4. Overhead en kostentoerekening

Bij de bepaling van de kosten van overhead is uitgegaan van de notitie overhead van de commissie BBV zoals die vastgesteld is in juni 2016. De kosten van overhead vallen, tenzij anders vermeld, onder taakveld 0.4 Overhead en worden omgeslagen per inwoner. Dit betreft de overheadskosten sec van de GGD.

1.1.4.1. Leidinggevenden

Om de basis op orde te krijgen is de managementlaag structureel uitgebreid. Het MT in de breedte versterkt en er is een teamleiderslaag ingericht. Dit leidt structureel tot hogere personele kosten.
Verband houdend met de beweging van zelforganisatie naar lijnsturing is tevens sprake van een andere toewijzing van het teambudget en de attentieregeling als onderdeel van de materiëlelasten (102.000).
In de begrotingswijziging 2023 is een PM post opgenomen voor het verbeteren van het management informatiesysteem. Het begrote bedrag hiervoor is 70.000. De inschatting is dat dit leidt tot 45.000 aan structurele kosten.

Algemene kosten	2025	2026	2027	2028
Personele kosten	1.415.200	1.325.489	1.325.489	1.325.489
Materiële lasten	188.600	188.600	188.600	188.600
Afschrijvingen	24.100	24.100	24.100	24.100
Totaal	**1.627.900**	**1.538.189**	**1.538.189**	**1.538.189**

1.1.4.2. Staffuncties

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Personele kosten:				
Ondersteuning bestuur en directie (1)	858.400	810.200	810.200	810.200
FG	64.700	64.700	64.700	64.700
Control	182.500	182.500	182.500	182.500
Financiën	413.200	413.200	413.200	413.200
HRM	610.200	610.200	610.200	610.200
Communicatie	239.100	239.100	239.100	239.100
Informatie en automatisering	635.100	635.100	635.100	635.100
Facilitair	449.300	449.300	449.300	449.300
Frontoffice	197.200	197.200	197.200	197.200
Secretariaat	276.200	276.200	276.200	276.200
Kwaliteit	289.900	289.900	289.900	289.900
Ondernemingsraad (2)	103.200	103.200	103.200	103.200
Ziektevervanging (3)	355.600	355.600	355.600	355.600
Materiële lasten (4)	2.360.000	2.360.000	2.360.000	2.360.000
Afschrijvingen (5)	186.200	PM	PM	PM
Opbrengsten (6)	-353.100	-353.100	-353.100	-353.100

(1) In 2025 is in de som een bedrag van 48.181 opgenomen voor twee tijdelijke projectleiders. Omdat dit incidentele lasten betreft zijn deze in 2026 en verder niet meegenomen in de telling en komt deze (afgerond) lager uit.
(2) Ondernemingsraad: sprake is van 11 OR leden waarvan er voor 2024 slechts 7 zijn begroot. Dit is een gevolg van COVID: door forse toename van het personeel is de OR, in lijn daarmee, uitgebreid. Van toepassing is de Wet op Ondernemingsraden: OR leden worden benoemd voor de daaraan gekoppelde bijbehorende termijn. Hiernaast is nog sprake van een ambtelijke secretaris.
(3) Ziektevervanging, sprake is van een hoog ziekteverzuim percentage.
(4) Zie nadere toelichting materiële lasten.
(5) Betreft afschrijvingen ICT ten bate van de organisatie als geheel.
(6) De opgenomen opbrengsten betreffen de doorbelasting IJZ voor het afnemen van diensten op het gebied van Bedrijfsvoering (169.500) en (vaste) rentebaten lening UG GGE (183.600).

Ad (4) Materiële lasten
In de materiële lasten zijn o.m. de algemene kosten inbegrepen voor de gehele organisatie, gedacht kan worden aan huishoudelijke kosten, porto, opleiding en training, kosten t.b.v. verzekering, accountantsdienst, bankkosten, licenties, beveiliging e.d.. Kosten voor werving- en selectie blijven hoog gezien de krapte op de arbeidsmarkt en meerdere moeilijk invulbare vacatures (specialistische functies).

Door de hoge inflatie zijn de materiële kosten toegenomen. In principe wordt bij het begroten de VZG-norm toegepast. Dit is niet realistisch omdat sprake is van een hogere inflatie en doorbelasting door leveranciers dan deze norm. Voor een aantal onderdelen is wel rekening gehouden met deze hogere inflatie zoals voor het uitvoeren van de loonadministratie (+ 20.000 hoger na aanbesteding), kosten mobiele telefoon (+ 25.000). Dit omdat deze meerkosten al bekend zijn.

1.1.4.3. Materiële baten en lasten

Hierbij inbegrepen en nader toegelicht:

- *Huisvesting Westwal*
  Zowel de huur als de schoonmaakkosten stijgen harder dan de VZG-index. De huur omdat de CPI-index is afgesproken. De schoonmaakkosten zijn aangepast o.b.v. realisatie incl. BTW.
- *Rentebaten*
  GGD heeft een geldlening uitstaan aan de GGE. De rentebaten zijn een vast bedrag en vallen in het taakveld 0.5 Treasury.
- *Centraal opleidingsbudget*
  Het budget voor OTO (Opleiden, Trainen en Oefenen) is toegevoegd aan het taakveld Veiligheid.

1.1.5. Algemene dekkingsmiddelen

De paragraaf Algemene dekkingsmiddelen toont, conform artikel 8 BBV, welke middelen gebruikt worden om de doelen te realiseren, naast de middelen die een rechtstreeks verband houden met de uitgaven.

In 2025 delen we voor het eerst onze begroting in naar taakvelden conform de IV3. Dat houdt ook in dat we onze dekkingsmiddelen koppelen aan die taakvelden. Dit komt tot uiting in de verdeling over gemeenten.

Dekkingsmiddelen 2025

De dekkingsmiddelen 2025 zijn als volgt opgebouwd:

2024	GGD Structureel	GGD Incidenteel	GGD totaal
Eindsaldo begrotingsjaar 2023	21.307.384	0	
BW 2023-1 BoO projectleiders (heel 2024)		179.390	
BW 2023—loonkosten fasering	163.566		
BW 2022-5 Prenataal bezoek, mut tov '23	25.595		
Subtotaal	21.496.545	179.390	21.675.935
VZG norm 2024 3.4% over het subtotaal	730.883	6.099	
Compensatie tbv VT voor niet-index CZW	183.010		
Compensatie JGZ aanvullende diensten	229.185		
Subtotaal	22.639.623	185.489	22.825.112
Compensatie P/M verhouding 78/22	45.279		
Totaal begroting 2024	**22.684.902**	**185.489**	**22.870.391**

2025	GGD Structureel	GGD incidenteel	GGD Totaal
Eindsaldo begrotingsjaar 2024	22.684.902	0	
BW 2022-5 Prenataal bezoek, mut tov '24	40.950		
BW 2023-1 BoO projectleiders (3 mnd)		46.372	
Subtotaal	22.725.852	46.372	22.772.224
VZG norm 2025, 3,9% over het subtotaal	886.308	1.809	
Totaal begroting 2025	23.612.160	48.181	23.660.341
Vanaf 2025 nieuwe onderdelen:			
EVS (verplichting vanuit de wet)	27.609		
BW 2023-2 applicatiekosten	8.000		
BW 2023-1 BoO als PM benoemd: Managementinformatiesysteem	45.000		
Compensatie P/M verhouding 82.4/17.6	107.507		
Totaal toevoegingen 2025	188.116	0	188.116
Totaal begroting 2025	**23.800.276**	**48.181**	**23.848.457**

Aan de dekkingsmiddelen zijn ten opzichte van 2024 de volgende componenten toegevoegd:

Verhalen lasten verplichting elektronisch voorschrijf systeem:

In de Nederlandse zorg is elektronisch voorschrijven verplicht, ook voor artsen van de GGD. Deze lasten vallen voor de GGD onder de AGZ, en bedragen voor 2025 27.609. Het betreft structurele lasten die we niet met andere opbrengsten kunnen dekken, we rekenen deze daarom door aan de deelnemende gemeenten. Dit is in lijn met de afspraken zoals genoemd in paragraaf 3.2 van het rapport ‘Afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland’ van juli 2022. Het betreft hier structurele lasten.
Hierbij is in eerste instantie wel gekeken of er ruimte zat in materiële lasten op andere systemen binnen de AGZ, echter we hebben geconstateerd dat licentiekosten in 2023 veelal hoger zijn gestegen dan de VZG-norm

op materiële lasten. Vanuit ICT wordt ook de komende jaren een fors hogere kostenpost verwacht door prijsstijgingen (aflopende contracten) waardoor er geen mogelijkheid is om de benodigde € 27.609 uit eigen middelen te bekostigen. Hierbij kan ook worden vermeld dat het sluitend krijgen van de begroting 2025 binnen de GR GGD al de nodige inspanning heeft gevraagd. Het onverminderd strak sturen op kosten maakt dat er op dit moment geen onnodige speelruimte in de begroting is opgenomen.

Applicatiekosten

In begrotingswijziging 2023-2 (prenataal huisbezoek) was opgenomen dat vanaf 2025 8.000 euro kosten (structureel) voor een applicatie nodig zouden zijn.

Managementinformatiesysteem

In begrotingswijziging 2023-1 Basis op Orde is aangegeven dat we een managementinformatiesysteem nodig hebben. Dit was als PM post benoemd. Managementinformatie is nodig om te kunnen sturen en te beheersen wat nu onvoldoende mogelijk is. Dit betreft zowel financiële stuurinformatie, als stuurinformatie op het gebied van HR. De stuurinformatie wordt verder uitgebouwd in 2025, ook ten behoeve van het primaire proces.

Compensatie P/M verhouding

De verhouding Personeel/Materieel is steeds bepaald door te kijken naar de verhouding in het jaar voorafgaand aan de begroting. Dit levert het volgende beeld:

	2023	verhouding	2024	verhouding
Personele lasten (inclusief inhuur)	18.510.444	78	24.005.073	82.4
Materiele lasten	5.175.957	22	5.139.068	17.6
Totaal	**23.686.401**	**100**	**29.144.141**	**100**

Om tot de berekende compensatie te komen is de volgende berekening gemaakt

VZG-richtlijn 2025 o.b.v. regulier 3.9%	26.612.160	3.9%	928.745
VZG-richtlijn o.b.v. bijstelling P/M	26.612.160	4.4%	1.036.251
Extra bijdrage			**107.504**

Verdeling over inwoneraantal

De Algemene dekkingsmiddelen komen vanuit de dertien Zeeuwse gemeenten. Afhankelijk van het bestedingsdoel (het taakveld), wordt er een verdeelsleutel gemaakt van het totaal aantal inwoners, naar inwoners in de leeftijdsgroep 0 tot 19 jaar of naar het macrobudget.

Daarbij is aangehouden wat de verdeling was zoals opgegeven door de Rijksoverheid in de meicirculaire van 2023. Voor het samenstellen van deze begroting is dit de meest recente.

	inwoners		0-19		macro	
Borsele	22.847	5,91%	4.566	6,48%	40.405.610	7,70%
Goes	38.950	10,07%	6.902	9,80%	88.224.095	10,26%
Hulst	27.533	7,12%	4.435	6,30%	55.691.662	6,48%
Kapelle	13.020	3,37%	2.781	3,95%	22.035.569	2,56%
Middelburg	49.199	12,72%	9.394	13,34%	110.659.340	12,87%
Noord-Beveland	7.668	1,98%	1.084	1,54%	16.187.287	1,88%
Reimerswaal	22.920	5,93%	5.550	7,88%	42.277.520	4,92%
Schouwen-Duiveland	34.152	8,83%	5.735	8,14%	67.618.999	7,87%
Sluis	23.141	5,98%	3.518	5,00%	48.251.907	4,92%
Terneuzen	54.501	14,09%	9.146	13,01%	119.959.857	13,96%
Tholen	26.401	6,83%	5.740	8,15%	51.085.009	5,94%

Veere	21.850	5,65%	3.981	5,65%	35.413.747	4,12%
Vlissingen	44.585	11,53%	7.574	11,53%	161.739.187	18,82%
Totaal	**386.767**		**70.424**		**859.549.788**	

1.1.6. Onvoorzien en Vennootschapsbelasting

Conform de financiële verordening (artikel 4 lid 8) is 15.000 opgenomen als post onvoorzien. Dit valt in taakveld 0.8 overige baten en lasten.

De lasten voor de Vennootschapsbelasting worden geschat op 6.600. Deze lasten vallen in taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting.

1.2. DE PARAGRAFEN

1.2.1. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Met kapitaalgoederen worden voor de GGD alle materiële duurzame productiemiddelen bedoeld. GGD Zeeland heeft geen immateriële vaste activa.

Investeringen; afschrijvingstermijnen en vervanging

GGD Zeeland houdt bij aanschaf van kapitaalgoederen rekening met het eventueel vervangen van de kapitaalgoederen op termijn (vervangingsschema), zodat dit bij vervanging (over het algemeen) niet leidt tot hogere, onvoorziene lasten.

In 2022 is een begin gemaakt met het verder detailleren van benodigde herinvesteringen om zo te komen tot een realistisch meerjarig investeringsplan. Kapitaalgoederen worden lineair afgeschreven; de afschrijvingstermijnen zijn vermeld in de financiële verordening.

Onderhoud gebouw Westwal Goes

Van het gebouw aan de Westwal in Goes heeft de GGD het juridisch eigendom. De Stichting GGE heeft het economisch eigendom. De GGE is verantwoordelijk voor het onderhoud en heeft in verband hiermee een bestemmingsreserve onderhoud gevormd.

Eind 2023 en begin 2024 wordt een bestuurlijke verkenning uitgevoerd naar huisvesting GGD/RUD/VRZ. De uitkomst hiervan wordt voorjaar 2024 verwacht. Er is in de begroting 2025 en verder geen rekening gehouden met de impact van een eventueel ander scenario dan de Westwal.

1.2.2. Paragraaf Bedrijfsvoering

De GGD wil een toekomstbestendige wendbare en solide organisatie zijn die een actieve bijdrage levert aan de wettelijke- en maatschappelijke Zeeuwse GGD opgaven. Sprake is van een (structurele) financiering om de basis op orde te krijgen en te houden. Om het op orde te krijgen en te borgen vergt meerdere jaren. Naast structuur geldt dat juist ook de cultuur de nodige aandacht moet krijgen.

Sprake is van een extra besturingslaag sinds 2023, maar ook van het invullen van bepaalde functies, het werken aan (het blijven) voldoen aan naleving van wet- en regelgeving, het versterken van de P&C cyclus (jaarplannen, risicomanagement, managementinformatie, soft controls, HR cyclus), strategische personeelsplanning, processen op orde etc.

Door de wijziging van de besturingsfilosofie van zelfsturing naar lijnsturing, het toevoegen van een leidinggevende laag van teamleiders en structurele invulling van het MT wordt er gewerkt aan:

- De professional/teams worden dusdanig ondersteund zodat zij meer toekomen aan primaire vakinhoudelijke taken;
- Aandacht voor functioneren en ontwikkeling van medewerkers en verbinding binnen en tussen teams, binnen de doelen van de GGD Zeeland organisatie;
- Effectieve teams, die zich gezien en gewaardeerd voelen en met plezier in hun werk in staat worden gesteld vraag-, doel- en resultaatgericht te functioneren;
- Vanuit doelmatigheid: meer grip op resultaatgericht werken en betere (integrale) sturing op de programmabegroting (inhoud, kwaliteit, geld).

Inzet personeel

Voor 2025 staat de volgende formatie begroot:

Programmalijn	Aantal fte	Opmerkingen
Crisisorganisatie	1.05	
Algemene gezondheidszorg	50.62	
Jeugdgezondheidszorg	114.57	
Veilig Thuis	34.75	
Bedrijfsvoering	58.15	Waarvan 2 fte tijdelijk 1/4/2023-31/3/2025
Subtotaal GGD Zeeland	**259.14**	
Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland	15.28	Waarvan 1,5 fte tijdelijk voor 2024 en 2025
Totaal	**274.42**	

In 2024 is gestart met de HR-cyclus waarbij o.m. aandacht op medewerkersniveau is voor kennis, competenties, vitaliteit en werkplezier. Om meer in te kunnen spelen op de toekomstige personele behoefte in kwantitatieve en kwalitatieve zin wordt in 2024 Strategische Personeelsplanning opgepakt wat zijn uitwerking in 2025 gaat krijgen.

Inhuur derden

Op dit moment wordt er niet apart begroot voor inhuur van derden Wel is sprake van een ‘potje’ ziektevervanging.
Voor ziektevervanging binnen bedrijfsvoering, ondersteuning, bestuur en directie en AGZ is een jaarlijks budget beschikbaar wat ingezet kan worden waar dit nodig blijkt. Het bedrag is gebudgetteerd bij HRM. Voor JGZ geschiedt dit via een begrote flexpool.
Inhuur van derden wordt in de toekomst anders en uniform ingericht beter passend bij enerzijds de werkelijke situatie (er is immer sprake van inhuur) en anderzijds beter te monitoren en te beheersen.

Ziekteverzuim

Onderstaande tabel laat het ziekteverzuimpercentage van de gehele GGD zien in het jaar 2023.
Met name bij de afdeling Bedrijfsvoering, waar de bezetting al niet op orde is, is deze aan de hoge kant door langdurige uitval. Omdat de bezetting niet op orde is wordt nog meer werkdruk ervaren. Het percentage is hoger dan het gemiddelde percentage in overheidsland. In het jaarplan 2024 wordt voorzien in een plan van aanpak ziekteverzuim teneinde de percentages terug te dringen.

Maand	% ziekteverzuim
Januari	7,31
Februari	8,13
Maart	8,65
April	7,55
Mei	7,01
Juni	5,27
Juli	4,90
Augustus	5,64
September	5,88
Oktober	6,81
November	6,85
December	8,19

Algemene Verordening Gegevensbescherming

De Functionaris Gegevensbescherming is sinds januari 2024 direct gepositioneerd onder de DPG in lijn met gedane aanbevelingen n.a.v. de uitgevoerde audit door een externe partij. Ook de komende jaren is het uitvoeren van audits opgenomen. Verder geldt dat de bezetting nog niet op orde is t.a.v. dit onderdeel. Met name het ontbreken van essentiële juridische kennis maakt dat inhuurkosten op dit onderdeel noodzakelijk

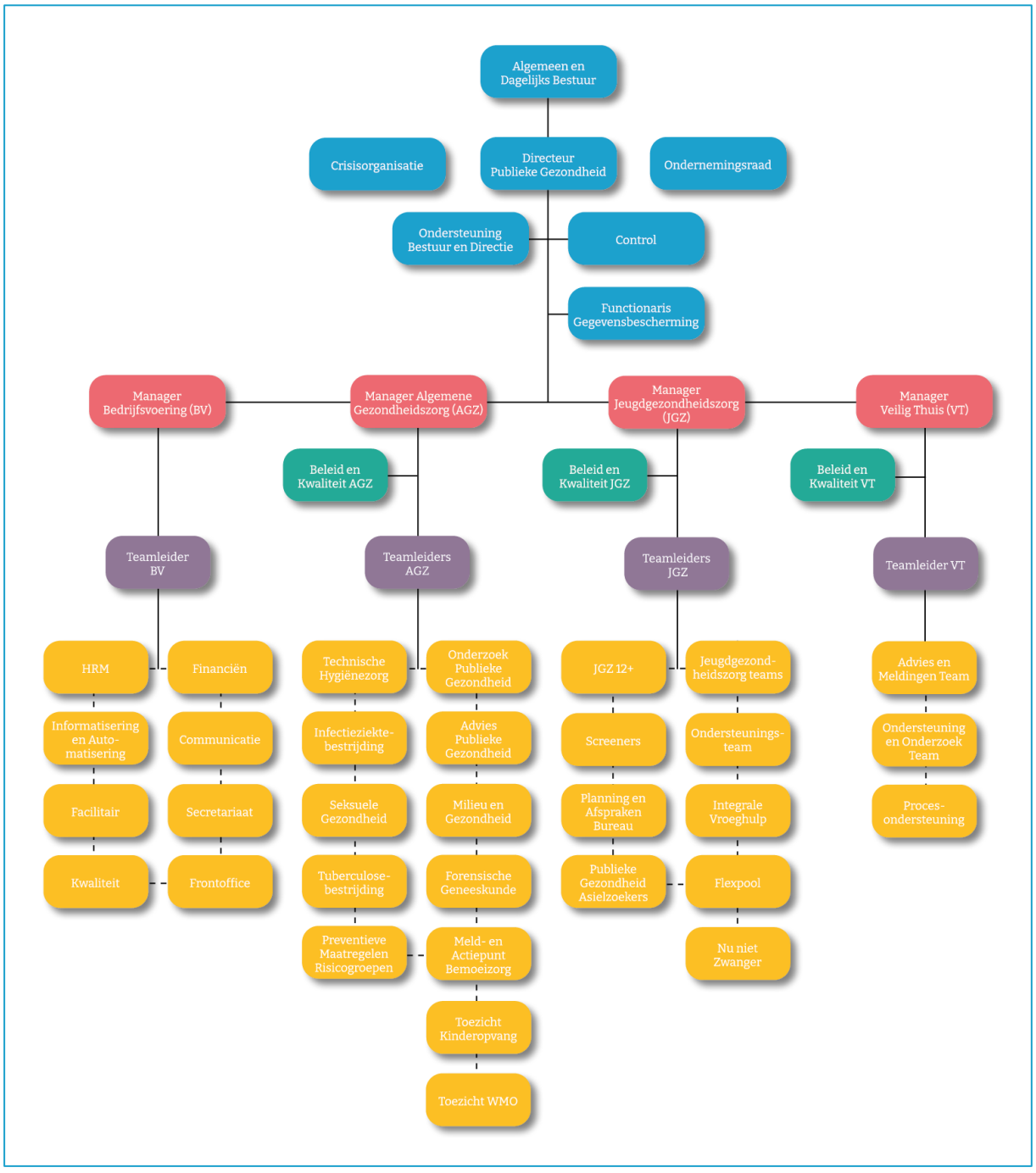
zijn. Delen van de taken worden nu bij diverse functionarissen belegd welke hiertoe niet of onvoldoende zijn opgeleid/getraind.

Wet Open Overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (WOO) in werking getreden. De wet is bedoeld om overheden en semi overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed is. De implementatie van de WOO is één onderdeel waarbij drie wetten in samenhang en projectmatig moeten worden geïmplementeerd. Naast de WOO betreft het de Wet Elektronische Publicaties (WEP) en de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV). De drie wetten hebben onderling diverse raakvlakken. Bij de 1e begrotingswijziging zijn middelen beschikbaar gesteld om een inhaalslag te maken zodat we voldoen aan wet- en regelgeving en ook het mitigeren van risico's voldoende aandacht krijgt. In 2024 dienen hiervoor de nodige stappen te worden gezet.

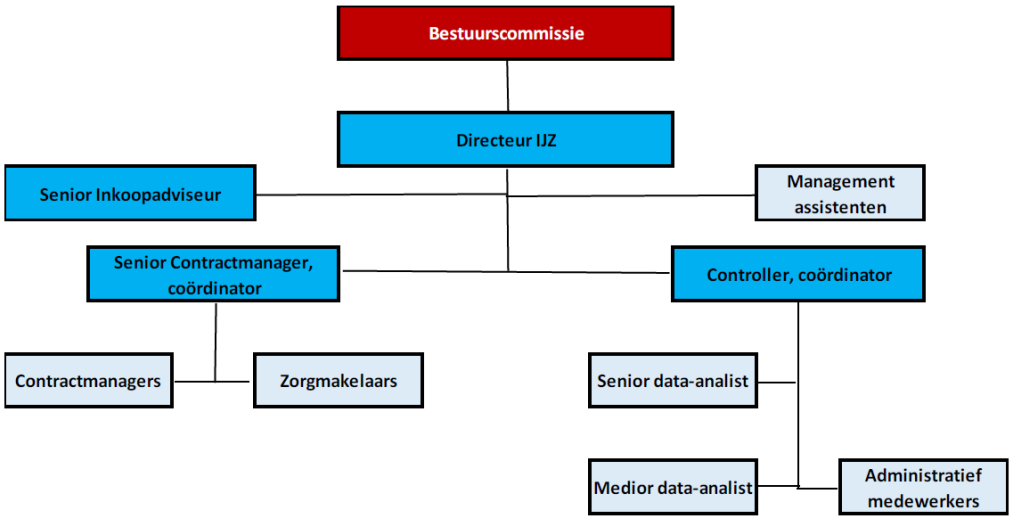
Ook hiervoor geldt dat stappen nog moeten worden gezet door het ontbreken van noodzakelijke juridische kennis en projectleiders hiervoor. Incidenten zijn tot nu beperkt gebleven. In 2024 worden de nodige inspanningen gedaan om implementatie van deze relevante wet- en regelgeving te kunnen realiseren.

Organogram

Organogram GGD Zeeland, december 2023

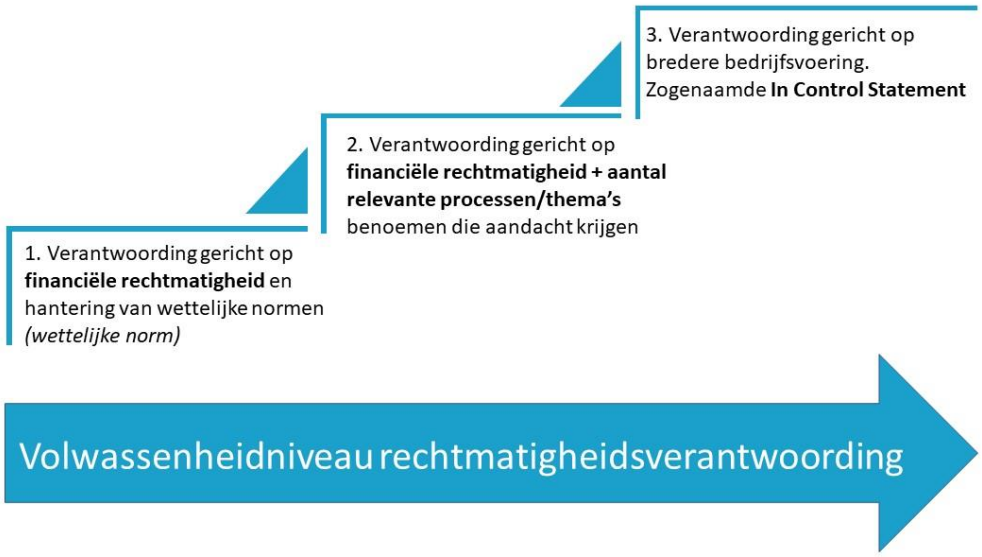
Een helder organogram en daarmee een overzichtelijke organisatiestructuur is een voorwaarde om de lijnsturing binnen een organisatie vorm te geven. In het organogram is te zien dat GGD Zeeland bestaat uit vier onderdelen: Algemene Gezondheidszorg (AGZ), Jeugdgezondheidszorg (JGZ), Veilig Thuis en de teams die bijdragen aan de bedrijfsvoeringsprocessen. Deze teams vormen samen het onderdeel Bedrijfsvoering.

Organogram IJZ, versie 0.4.

Rechtmatigheidsverantwoording

In het AB is besloten dat de GR een basis ambitieniveau (niveau 1) heeft voor de jaren 2023 tot en met 2025, waarbij we als verantwoordingsgrens 3% van het lastentotaal inclusief dotaties aan reserves hanteren, en indien relevant, afwijkingen vanaf 1% in de paragraaf bedrijfsvoering toelichten indien het bestuurlijk relevante onderwerpen betreft.

1.2.3. Paragraaf Financiering

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van gemeenschappelijke regelingen niet hoger mag zijn dan 8,2% van het begrotingstotaal, met een minimum van 300.000.

De uitkomst is verwerkt onder het onderdeel Kengetallen in paragraaf 1.2.4. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Renterisiconorm

GGD Zeeland heeft geen leningen met een looptijd van 1 jaar of langer, zodat geen toetsing plaatsvindt op de renterisiconorm.

1.2.4. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicomanagement is een vast onderdeel van goed bestuur (Good Governance) en een belangrijk middel om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Met deze paragraaf voldoen we ook aan de eisen van het BBV (artikelen 9 en 26).

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- een inventarisatie van de risico's 1)
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's 1)

1) Risico's moeten in dit verband worden opgevat als reële, doch niet altijd te kwantificeren, bedreigingen die, ook nadat maximale inspanningen zijn verricht om het optreden ervan te voorkomen, of de gevolgen ervan te verminderen, kunnen leiden tot uitgaven die niet begroot zijn. We nemen alleen risico's op waarvoor 25.000 of meer weerstandsvermogen noodzakelijk is.

Weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is in artikel 11 BBV omschreven als 'de middelen en mogelijkheden waarover een organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken'. Het geeft aan in welke mate de GGD in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid aanzienlijk moet worden aangepast. Het gaat daarbij om de verhouding tussen de weerstandscapaciteit, ofwel de beschikbare (financiële) middelen die zonder ingrijpende beleidswijzigingen beschikbaar zijn, en de risico's.

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen moet de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet worden tegen de benodigde weerstandscapaciteit. De risico's die GGD Zeeland loopt zijn bepalend voor de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit. Om deze te bepalen is het noodzakelijk om de risico's te voorzien van een kwantificering van zowel kans als financiële gevolgen. Door de maximale gevolgen van de individuele risico's bij elkaar op te tellen ontstaat een te negatief oordeel over het weerstandsvermogen. Immers, het is vrijwel zeker dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Daarnaast zal niet ieder risico zich maximaal voordoen. Tot slot is een aantal risico's qua omvang en waarschijnlijkheid niet in te schatten.

Voor 2025 zijn de volgende significante risico's benoemd:

Risico	Toelichting
1. DUMO-budget Veilig Thuis	Vanaf 2025 worden de middelen uit de Decentralisatie Uitkering Maatschappelijke Opvang (budget Vlissingen) door gedecentraliseerd naar alle Zeeuwse gemeenten. Vanuit dit budget (middels een subsidie via het CZW Bureau) wordt Veilig Thuis nu (prijspeil 2022) voor ca 1.687.500.000 (=53% van totale financiering CZW + gemeenten) gefinancierd. Gemeenten dienen opnieuw te beslissen op welke wijze zij de diensten vanaf 2025 willen financieren. Indien de financiering stopt is het risico dat de bedrijfsvoering en dienstverlening bij Veilig Thuis niet kan worden voortgezet en dat daarbij personeel moet afvloeien met bijbehorende kosten.

2. Verplicht eigen risicodrager	Werkgevers in de sector Overheid en Onderwijs zijn verplicht eigenrisicodrager voor de Werkloosheidswet (WW). Als eigenrisicodrager voor de WW betaalt GGD de kosten van de WW-uitkering, als (ex)-werknemers werkloos worden. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt is dit risico 10% lager ingeschat dan voorheen.
3. Claims niet voldoen wetgeving (AVG, Archiefwet, WOO)	Claims als gevolg van implementatie nieuwe wetgeving (bv. AVG, WOO) of extra onvoorzienbare kosten als gevolg van implementatie nieuwe wetgeving (bv. Archiefwet). Door de basis verder op orde te brengen zou dit risico in de komende jaren aanzienlijk moeten verminderen.
4. Beschikbaarheid arbeidskrachten/ kosten inhuur	Beschikbaarheid arbeidskrachten en uitval in die gevallen waarin slechts één persoon bepaalde werkzaamheden verricht en krapte op de arbeidsmarkt, leiden tot hogere kosten in verband met inhuur van extern personeel. Omdat vanuit de eerste begrotingswijziging 2023 een budget beschikbaar is voor ziektevervanging kan dit risico relatief laag ingeschat kan worden.
5. Medisch beroepsrisico	Medisch beroepsrisico kosten juridische bijstand. Meegenomen in de afweging is het risico op incidenten en de heersende maatschappelijke moraal.
6. Juridische procedures	Risico op (juridische) procedures, onder meer bij aanbestedingstrajecten en arbeidsgeschillen en geschillen bij toepassing overige wetgeving.
7. WNRA	Invoering WNRA in 2020 waardoor in voorkomende gevallen een transitievergoeding verschuldigd is bij ontslag.
8. Cyberattack/ uitval ICT	Ransomware of een andere externe aanval op de ICT-infrastructuur met financiële schade en langdurige uitval van diensten tot gevolg.
9. CAO stijging/ VRZ	In de begroting 2024 is uitgegaan van een loonstijging van 3,4%; de VZG-norm. De werkelijke loonkostenstijging als gevolg van CAO vanaf 2024 of een wijziging van pensioenpremie zal hiervan afwijken. Een nadelig verschil van 1% over 23.232.288 (de loonsom) is meegenomen als risico.
10. FG	Forensische geneeskunde, uiteenvallend in Forensisch medisch expertise, lijkschouw en arrestantenzorg, is door de krapte op de arbeidsmarkt lastig in te vullen. Bij het opstellen van deze begroting is GGD nog in onderhandeling over met name die arrestantenzorg. Indien dit contract niet afgesloten wordt, zal dat invloed hebben op de bijdrage van forensische geneeskunde in de totaalbegroting van de GGD.
11. IJZ: juridische procedures	Inkooporganisatie jeugd: Juridische procedures bij aanbestedingsdocumenten en maatwerkovereenkomsten IJZ.
12. Gezonde School-aanpak	De Gezonde School-aanpak biedt scholen handvatten bij het bevorderen van een gezonde leefstijl en het welzijn van leerlingen. Dit is een van de belangrijkste pijlers binnen het preventieve aanbod (advisering op gebied van gezondheid) vanuit de GGD. Het is van belang dat dit aanbod doorloopt zodat expertise en draagvlak behouden blijft. Vanaf juli 2022 is de financiering voor randvoorwaardelijke werkzaamheden t.b.v. de Gezonde-school aanpak (deels) vervallen. Dit betekent dat de inzet vanuit landelijke financiering niet volledig kostendekkend maar afhankelijk van het aantal scholen dat deelneemt en het aantal uren dat scholen afnemen van de GGD.

Bovengenoemde risico's zijn als volgt gekwantificeerd:

Nr.	Verkorte omschrijving	Kans	Impact	Benodigd
1.	DUMO budget Veilig Thuis	10%	1.687.000	168.700
2.	Verplicht eigen risicodrager	40%	100.000	40.000
3.	Claims niet voldoen wetgeving (AVG, Archiefwet, WOO)	50%	500.000	250.000
4.	Beschikbaarheid arbeidskrachten/ kosten inhuur	40%	600.000	240.000
5.	Medisch beroepsrisico	20%	150.000	30.000
6.	Juridische procedures	20%	200.000	40.000
7.	WNRA	60%	75.000	45.000
8.	Cyberattack/ uitval ICT	10%	500.000	50.000
9.	CAO stijging/ VRZ	70%	232.322	162.200
10.	Forensische Geneeskundige diensten	50%	400.000	200.000
11.	IJZ: juridische procedures	5%	1.000.000	50.000
12.	Gezonde School-aanpak	90%	44.500	40.050
	Totaal benodigde weerstandscapaciteit			**1.315.950**

Beschikbare weerstandscapaciteit

Voor de begroting 2025 is het uitgangspunt dat de algemene reserve en overige reserves van de GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (exclusief IJZ) eind 2023 een restantsaldo hebben van:

Eigen vermogen GGD (excl. IJZ)	31-12-2023
Algemene Reserve	791.307
Bestemmingsreserves	3.296.440
Nog te bestemmen resultaat (*)	2.579.636
Totaal eigen vermogen	**6.667.383**

(*) wordt bepaald door het AB medio 2024 wat de resultaatbestemming wordt

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen: geeft de verhouding weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen bedraagt: 1.315.950/ 6.667.383= 0,2

Kengetallen

De minister van Binnenlandse Zaken heeft in mei 2015 besloten dat kengetallen deel uitmaken van de paragraaf Weerstandsvermogen. Provincies, gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen dienen vanaf 2015 in deze paragraaf inzicht te geven in de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote;
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- Solvabiliteitsratio;
- Grondexploitatie (niet van toepassing voor GGD Zeeland);
- Structurele exploitatieruimte;
- Belastingcapaciteit (niet van toepassing voor GGD Zeeland).

Kengetallen	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Solvabiliteit	36%	36%	36%	36%	36%	37%
Liquiditeit ratio	1,3%	1,3%	1,2%	1,2%	1,2%	1,2%
Netto schuldquote	22,4%	20,0%	18,5%	18,5%	18,2%	17,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd	12,6%	11,0%	9,9%	9,9%	9,6%	9,3%
Ruimte kasgeldlimiet (omvang kostenbegroting) bedragen x 1.000	4.835	4.931	5.513	5.502	5.398	5.309

Toelichting:
Solvabiliteitsratio: geeft aan in welke mate we aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves en het resultaat uit de baten en lasten (exclusief mutatie reserves).

In het VNG-rapport Houdbare gemeentefinanciën worden de volgende labels gehanteerd voor het begrip solvabiliteitsratio:

Solvabiliteitsrato	
<20%	het bezit is zeer zwaar belast met schulden(het signaal staat op rood)
>20% en <30%	het signaal staat op oranje
>30%	het signaal staat op groen

- De liquiditeit ratio laat zien of tegenover de korte termijnschulden (vlottende passiva) voldoende vlottende activa (vorderingen) en liquide middelen staan. Een ratio van 1,5 wordt over het algemeen beschouwd als financieel gezond.
- Netto schuldquote: deze indicator toont de verhouding van de netto schulden tot de totale baten. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering; een laag percentage is gunstig.
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekt leningen deze indicator toont de verhouding van de netto schulden gecorrigeerd voor verstrekte leningen tot de totale baten. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering; een laag percentage is gunstig.
- Structurele exploitatieruimte: een getal gelijk aan of groter dan 0 betekent dat de structurele baten groot genoeg zijn om de structurele lasten te dekken.

1.2.5. Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden Partijen zijn in het Besluit ‘Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten’ gedefinieerd als: privaat- of publiekrechtelijke organen, waarin de provincie of gemeente (c.q. Gemeenschappelijke Regeling) een bestuurlijk en financieel belang heeft. GGD Zeeland heeft geen verbonden partijen.

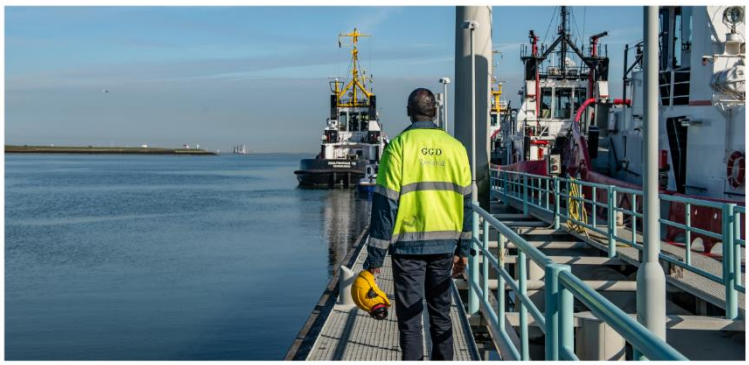
2. FINANCIELE BEGROTING EN MEERJARENRAMING

In dit deel – de financiële begroting – geven we een overzicht van de baten en lasten met daarbij een uiteenzetting van de financiële positie met toelichting.

2.1. Uitgangspunten voor de begroting

De meerjarenraming 2025-2028 in deze begroting wordt in constante prijzen geraamd, dat wil zeggen dat de baten en lasten niet meerjarig worden geïndexeerd. Hierop zijn enkele uitzonderingen en onderdelen die nadere toelichting verdienen. Deze worden hieronder benoemd.

Loonkosten

Loonkosten worden begroot op basis van formatie. Dit is structurele formatie, tenzij anders benoemd. De loonkosten 2025 zijn als volgt tot stand gekomen:

- Voor GGD: P * Q: formatie maal gemiddelde loonkosten per januari 2024 van de goedgekeurde begroting 2024: vacatures zijn begroot tegen eind schaal.

- voor IJZ: P * Q; formatie maal loonkosten eind schaal; rekening houdend met de in januari 2024 bekende periodieke verhogingen en bekende aanpassingen in premies.

De uitkomst is in eerste instantie verhoogd met 4.9 %; de VZG-richtlijn voor het opstellen van de personeelslasten in de begroting 2025.

GGD rekent met gemiddelde loonkosten omdat GGD een jaarlijks budget heeft om vervanging bij ziekte, zwangerschapsverlof en ouderschapsverlof op te vangen. IJZ heeft een dergelijk budget niet en dekt de kosten uit de (financiële) vacatureruimte in de begroting.

Voorjaar 2024 werd op voorspraak van de accountant de verwerkingswijze voor de lasten van jeugdhulp gewijzigd. Dat heeft tot gevolg dat de lasten voor jeugdhulp niet langer in de begroting van de GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland worden verwerkt maar in de begrotingen van de deelnemende gemeenten. Daarom treft u in de voorliggende begroting voor het bedrijfsonderdeel Jeugd alleen Uitvoeringskosten IJZ en Taskforce Jeugd aan.

Materiële lasten

Het totale materiële budget voor de begroting 2025 is in eerste instantie bepaald door de goedgekeurde primaire begroting 2024 aangevuld met de door het AB goedgekeurde begrotingswijzigingen 2024 te verhogen met 2%; de VZG- richtlijn voor de materiële lasten voor het opstellen van de begroting 2025.
Daarna is per post de afweging gemaakt of de werkelijke uitgaven en ontwikkelingen aanpassing tot een hoger of lager bedrag noodzakelijk maken. Indien nodig, is de post aangepast. Uitzonderingen op deze methodiek zijn de rentebaten van de geldlening aan de GGE: dat is een vast percentage en dus niet geïndexeerd.

Afschrijvingen

Afschrijvingslasten starten in het eerste jaar na het jaar waarin de investering plaatsgevonden heeft. Afschrijvingslasten zijn in de exploitatie toegerekend aan de afdelingen waarop de gedane investeringen betrekking hebben. Tot en met begroting 2023 werden de afschrijvingslasten gebaseerd op de staat van activa. In 2022 is een inhoudelijke verbeterslag gemaakt waar het gaat om het meerjarig investeringsplan. Dit heeft gevolgen voor de afschrijvingen. Deze lijn is doorgezet.

Notitie overhead

De commissie BBV heeft in december 2023 een herziene notitie overhead uitgegeven. De GGD zal de regels vanuit die notitie gaan volgen met ingang van de begroting 2026. Voor deze begroting is nog uitgegaan van de notitie overhead van 2016.

Verdeling over de deelnemende gemeenten

Voor de verdeling van de lasten over de deelnemende gemeenten, is **voor de GGD** uitgegaan van de verdeling van het Gemeentefonds zoals door het Rijk in maart 2023 is vastgesteld.

IJZ gaat voor de jeugdhulp die niet toe te rekenen is aan een van de individuele gemeenten (zoals collectieve voorzieningen) uit van een verdeelsleutel die is gebaseerd op het gemiddelde van de macrobudgetten 2015 tot en met 2018. Hiervoor is gekozen omdat vanaf 2019 geen sprake meer is van macrobudgetten Jeugd. De verdeelsleutel is als volgt:

Gemeente	Verdeelsleutel
Borsele	5,63%
Goes	9,83%
Kapelle	2,68%
Noord-Beveland	2,22%
Reimerswaal	6,03%
Schouwen-Duiveland	7,41%
Tholen	7,46%
Middelburg	16,01%
Veere	3,95%
Vlissingen	12,73%
Hulst	6,44%
Sluis	4,59%
Terneuzen	15,02%
Totaal	**100,00%**

2.2. Totaaloverzicht van baten en lasten

Totaaloverzicht GGD per programma, inclusief meerjarenraming. Negatieve bedragen zijn baten en positieve bedragen zijn lasten. Voor dit overzicht worden de artikelen 17 en 27 BBV gevolgd. Baten en positieve resultaten zijn met een negatief getal weergegeven.

	2025	2026	2027	2028
GGD Overstijgend: Crisisorganisatie				
Baten	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Personele lasten	148.800	148.800	148.800	148.800
Materiële lasten	88.400	88.400	88.400	88.400
Saldo crisisorganisatie	*197.200*	*197.200*	*197.200*	*197.200*
1.1.1 Algemene gezondheidszorg				
Baten	-3.952.500	-3.952.500	-3.952.500	-3.952.500
Personele lasten	5.662.900	5.662.900	5.662.900	5.662.900
Materiële lasten	880.100	880.100	880.100	880.100
Afschrijving (*)	12.400	11.700	11.200	10.300
Saldo algemene gezondheidszorg	*2.602.900*	*2.602.200*	*2.601.700*	*2.600.800*
1.1.2 Jeugdgezondheidszorg				
Baten	-530.700	-530.700	-530.700	-530.700
Personele lasten	10.056.800	10.056.800	10.056.800	10.056.800
Materiële lasten	1.386.400	1.386.400	1.386.400	1.386.400
Afschrijving (*)	54.800	57.300	52.600	23.500
Saldo Jeugdgezondheidszorg	*10.967.300*	*10.969.800*	*10.965.100*	*10.936.000*
1.2 Veilig Thuis				
Baten	-1.722.000	-1.722.000	-1.722.000	-1.722.000
Personele lasten	3.261.200	3.261.200	3.261.200	3.261.200
Materiële lasten	159.700	159.700	159.700	159.700
Saldo Veilig Thuis	*1.698.900*	*1.698.900*	*1.698.900*	*1.698.900*
1.1.3 Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ)				
Bijdragen deelnemende gemeenten	-1.941.700	-1.671.600	-1.671.600	-1.671.600
Uitvoeringskosten IJZ (lasten)	2.111.500	1.841.400	1.841.400	1.841.400
Uitvoeringskosten IJZ (baten)	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000
Taskforce Jeugd (lasten)	330.200	330.200	330.200	330.200
Saldo IJZ	-	-	-	-
1.1.4 Overhead				
Baten	-353.100	-353.100	-353.100	-353.100
Personele lasten	6.089.800	6.041.619	6.082.219	6.082.219
Materiële lasten	2.437.700	2.437.700	2.437.700	2.437.700
Afschrijvingen (*)	186.200	132.000	94.500	89.900
Saldo Overhead	*8.360.600*	*8.258.219*	*8.261.319*	*8.256.719*
1.1.5 Algemene dekkingsmiddelen				
Dekkingsmiddelen structureel	-23.800.276	-23.800.276	-23.800.276	-23.800.276
Dekkingsmiddelen incidenteel	-48.181	-	-	-
Saldo dekkingsmiddelen	*-23.848.457*	*-23.800.276*	*-23.800.276*	*-23.800.276*
1.1.6 Onvoorzien en VpB				
Onvoorzien	15.000	15.000	15.000	15.000
Vennootschapsbelasting	6.600	6.600	6.600	6.600
Saldo onvoorzien en VpB	*21.600*	*21.600*	*21.600*	*21.600*
Totaal saldo van baten en lasten	**43**	**-52.357**	**-54.457**	**-89.057**

(*) De hoogte van de afschrijvingen is afhankelijk van investeringen in eerdere jaren. Voor de jaren na 2025 zijn alleen bekende afschrijvingen meegenomen, zonder herinvesteringen.

Onderscheid incidentele en structurele baten en lasten

Baten in de taakvelden zijn structureel van aard; lasten volgen de baten. Vaak gaat het om subsidies en andere (rijks-) bijdragen die jaarlijks terugkeren, maar in omvang kunnen variëren.

In de begroting 2025 zijn de volgende posten incidenteel van aard:
- Loonkosten tijdelijke projectleiders vanuit de eerste begrotingswijziging 2023 Basis op Orde, in Overhead; t.w.v. 48.181

2.2.1. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De verdeling van baten en lasten over de programmaonderdelen staat uitgebreid beschreven in de programmabegroting.

Verdeling over taakvelden

In 2023 is notie genomen van de BBV regels om baten en lasten over taakvelden te verdelen. GGD gebruikt de volgende taakvelden:

- *Taakveld 0.4: Overhead*
  In dit taakveld vallen alle kosten die drukken op de GGD als geheel, óf die benoemd zijn als kosten bedrijfsvoering/ overhead zoals uitgelegd in de 'notitie overhead' van de commissie BBV, versie 2016. De kosten worden omgeslagen op basis van inwoneraantal.
- *Taakveld 0.5: Treasury*
  Hieronder vallen alleen de rentebaten van de lening u.g. aan de GGE. Dit taakveld wordt omgeslagen op basis van inwoners.
- *Taakveld 0.8: Overige baten en lasten*
  Hieronder valt, conform BBV regels, de post onvoorzien. Dit taakveld wordt omgeslagen op basis van inwoners.
- *Taakveld 1.1: Crisisbeheersing en Brandweer*
  Hieronder valt de crisistaak van de GGD. Dit taakveld wordt omgeslagen op basis van inwoners.
- Taakveld 1.2: Openbare orde en veiligheid
  Hieronder valt forensische geneeskunde. Dit taakveld wordt omgeslagen op basis van inwoners.
- *Taakveld 6.1: Samenhang en burgerparticipatie*
  Hieronder vallen de toezichtstaken voor hygiëne infectie preventie en toezicht Wmo. Dit taakveld wordt omgeslagen op basis van inwoners.
- *Taakveld 6.2: Toegang en eerstelijnsvoorzieningen*
  Hieronder vallen alle taken van Veilig Thuis, die omgeslagen worden conform het macrobudget, alsook Nu niet Zwanger, Meldpunt Advies en Bemoeizorg, omgeslagen over inwoners als integrale vroeghulp, omgeslagen over inwoners 0-19 jaar.
- *Taakveld 7.1: Volksgezondheid*
  Het grootste deel van de taken van de GGD vallen onder dit taakveld. De taken vanuit de JGZ (bijvoorbeeld alle CB's, screeners, Rijksvaccinatieprogramma et cetera) worden omgeslagen over inwoners 0-19 jaar, de taken vanuit de AGZ (bijvoorbeeld SOA preventie, infectieziekte bestrijding, Technische hygiëne zorg etcetera) over alle inwoners.

In 2025 delen we voor het eerst nauwkeuriger in naar de taakvelden zoals die in de IV 3 staan. De baten en lasten zijn dan als volgt verdeeld:

Nr.	Taakveld	Baten	Personele lasten	Materiële Lasten	Afschrijvingen	Resultaat taakveld
0.4	Overhead	-169.500	6.089.800	2.437.700	186.200	8.544.200
0.5	Treasury	-183.600	-	-	-	-183.600
0.8	Overige baten en lasten	-	-	15.000	-	15.000
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	6.600	-	6.600
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-40.000	148.800	88.400	-	197.200
1.2	Openbare orde en veiligheid	-928.300	803.100	24.500	-	-100.700
6.1	Samenhang en burgerparticipatie	-745.000	737.900	13.300	-	6.200
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-2.359.500	3.910.700	202.000	-	1.753.200
7.1	Volksgezondheid	-2.172.400	13.529.200	2.186.400	67.200	13.610.400
	Totaal	**-6.598.300**	**25.219.500**	**4.973.900**	**253.400**	**23.848.500**

2.2.2. Begrotingsresultaat 2025 - 2028

Het begrotingsresultaat 2025 is ingedeeld het nieuwe organogram volgend. Dit nieuwe organogram, gecombineerd met de indeling naar taakvelden, zorgt ervoor dat een vergelijking tussen begroting 2024 en begroting 2025 lastig te maken is.

We hebben de volgende significante veranderingen gezien:
Aan de lastenkant:

- Taakveld 0.4 overhead (bedrijfsvoering) 447.200 hoger
- Taakveld 6.2 samenkracht (m.n VT) 456.600 hoger
- Taakveld 7.1 volksgezondheid 1.270.300 hoger

Aan de batenkant

- 886.300 hoger uit de VZG-norm;

structurele verhoging van de bijdragen (afgeronde bedragen)

- 49.000 uit eerder goedgekeurde BW's
- 27.000 EVS verplichting
- 45.000 managementinformatiesysteem vanuit de 1e BW 2023 Basis op Orde
- 107.507 extra compensatie P/M verhouding

De jaren 2026 en later liggen nu niet ter goedkeuring voor. We verwachten een wijziging in de verdeling van de lasten, met als belangrijkste oorzaak de invoering van de nieuwe notitie overhead van de commissie BBV zoals die in december 2023 vastgesteld is. We verwachten verschuivingen in de lasten, met name van overhead naar primair proces. Daarnaast zijn de afschrijvingen alleen opgenomen op de tot nu toe bekende investeringen, wat de positieve resultaten voor 2026 en verder verklaart.

2.3. Uiteenzetting financiële positie

2.3.1 Geprognosticeerde begin en eindbalans

Activa x 1.000 (GGD incl. IJZ)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Vaste activa						
Materiële vaste activa	709	917	1.075	1.135	1.334	1.553
Financiële vaste activa	2.623	2.623	2.623	2.623	2.623	2.623
	3.332	3.540	3.698	3.758	3.957	4.176
Vlottende activa						
Voorraden	46	46	46	46	46	46
- vorderingen op openbare lichamen	2.101	2.101	2.101	2.101	2.101	2.101
Uitzettingen met rente typische looptijd korter dan één jaar:	12.540	12.333	12.175	12.167	12.063	11.974
- overige vorderingen	219	219	219	219	219	219
Liquide middelen	15	15	15	15	15	15
Overlopende activa	350	350	350	350	350	350
	15.271	15.064	14.906	14.898	14.794	14.705
Totaal Activa	**18.603**	**18.604**	**18.604**	**18.656**	**18.751**	**18.881**

Passiva x 1.000 (GGD incl. IJZ)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen						
Reserves	791	701	701	701	701	701
Bestemmingsreserves	3.296	3.296	3.296	3.296	3.296	3.296
Totaal nog te bestemmen en begrotingstekort	2.580	2.670	2.670	2.722	2.817	2.947
	6.667	6.667	6.667	6.719	6.814	6.944
Voorzieningen						
Voorzieningen	108	108	108	108	108	108
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met rente typische looptijd korter dan één jaar	11.050	11.050	11.050	11.050	11.050	11.050
Overlopende passiva	779	779	779	779	779	779
	11.937	11.937	11.937	11.937	11.937	11.937
Totaal Passiva	**18.604**	**18.604**	**18.604**	**18.656**	**18.751**	**18.881**

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen en gaan om te kwantificeren verplichtingen in de toekomst. GGD Zeeland kent de volgende voorzieningen:

Voorziening spaarverlof

Sinds 1 januari 2023 kunnen medewerkers verlofsparen: uit overwerkuren, bovenwettelijke vakantie uren of uit de voormalige verlof spaar mogelijkheid. Hiervoor is bij de jaarrekening 2022 voor het eerst een voorziening in het leven geroepen. De hoogte van deze voorziening op 31-12-2023 was 107.963. (31/12/2022: 108.252).

Bronnen van spaarverlof kunnen zijn: bovenwettelijk verlof, overwerkvergoeding, gekochte bovenwettelijke uren, verlofuren uit onregelmatig werken en beschikbaarheidsdiensten. Deze bronnen leiden niet automatisch tot spaarverlof doch slechts na een actieve handeling van de medewerker. De dotatie is de opbouw van het spaarverlof. De onttrekking is de daadwerkelijke (deel)opname van het verlof en/of evt. (deel)uitbetaling bij uitdienst treden.

De voorziening is op het niveau van medewerker bepaald en wordt niet contant gemaakt. Voor het tarief (waarmee het aantal verlofuren wordt vermenigvuldigd) wordt uitgegaan van het bruto uurloon op waarderingsdatum verhoogd met sociale lasten.

2.3.2. Geprognosticeerde EMU-saldo (2024 t/m 2027)

			31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
1	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	90.000	0	52.400	95.101
2	(+)	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	248.414	253.431	201.017	158.215
3	(+)	Bruto dotatie aan voorzieningen ten laste van de exploitatie.				
4	(-)	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	455.840	410.855	260.634	357.409
5	(+)	Ontvangen bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overige die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4				
6	(+)	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Opbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs) voor zover niet op exploitatie verantwoord				
7	(-)	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)				
8	(+)	Grondverkopen: Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs) voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord				
9	(-)	Betalingen ten laste van de voorzieningen.				
10	(-)	Betalingen die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten.				
11		Verkoop van aandelen:				
11a		Gaat u deelnemingen en aandelen verkopen? (ja/nee)				
11b	(-)	Zo ja wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst?				
		Berekend EMU-saldo	-117.426	-157.424	-7.217	-104.093

2.4. Investeringsplan 2024-2027

Om beter te kunnen sturen en meer grip te hebben op de investeringen, is eind 2022 begonnen met een verbeterslag als het gaat om voorgenomen investeringen. Noodzakelijke duurzame productiemiddelen zijn per onderdeel beoordeeld op noodzakelijke (her)investeringen. Er ligt nu voor ICT en een groot deel van JGZ (de CB's) een gedetailleerd meerjarig investeringsplan. Deze verfijning in bedrijfsvoering is in 2023 verder doorgetrokken en wordt nog verder doorontwikkeld. In de loop van 2024 zullen we dan ook een nota 'investeringen, waarderingen en afschrijvingen' opstellen om te voldoen aan de eisen die in de financiële verordening staan, te voldoen.

Binnen ICT zien we een ontwikkeling van aanschaf/bezit naar inhuur/dienstverlening, met als gevolg lagere kapitaallasten en hogere exploitatielasten. Dit is met elkaar verrekend.
De investeringen in materiële vaste activa worden gedaan onder beheer van Facilitair. Daar worden de grootste aanpassingen gedaan in het verbeteren van het investeringsplan voor de JGZ (de consultatiebureaus), waar we toe willen werken naar meerjarige onderhoudsplannen voor elk consultatiebureau.

2.4.1. Meerjarig investeringsplan

In het meerjarig investeringsplan zijn geplande investeringen opgenomen. Met deze begroting willen we de investeringskredieten voor 2025 vastleggen, conform artikel 5 lid 2 van de financiële verordening. Er zijn geen individuele investeringen groter dan 100.000. Bedragen die in dit overzicht deze grens overschrijden, zijn ontstaat door het clusteren van investeringen.

Organisatieonderdeel	Levensduur	2024*	2025	2026	2027	2028
AGZ	10 jaar	15.000	-	-	-	-
ICT kort **	2 jaar	59.857	30.000	60.000	59.857	60.000
ICT lang ***	4 jaar	265.926	145.195	74.244	75.562	183.521
JGZ lang	10 jaar	3.827	68.340	41.940	28.190	21.890
JGZ kort	4 jaar	31.797	74.700	37.950	138.600	37.950
Doorontwikkeling website	5 jaar	20.000	-	-	-	-
JGZ kort	2 jaar	-	26.220	18.300	29.300	26.220
Bedrijfsvoering niet ICT	10 jaar	51.504	66.400	28.200	24.900	13.200
Totaal		**455.840**	**410.855**	**260.634**	**357.409**	**342.781**

* 2024 ligt als begrotingsjaar niet voor, maar is voor de volledigheid toegevoegd.
** Telefoons worden in 2 jaar afgeschreven, de herinvestering is op basis van vervanging. Deze bedragen kunnen daarom in 2025 en later lager uitvallen dan begroot.
*** Hardware wordt in 4 jaar afgeschreven, maar de ontwikkelingen gaan snel. Bedragen van 2026 en later zijn dan ook een indicatie.

2.4.2. Geprognosticeerde afschrijvingen

Bij een prognose van investeringen horen ook afschrijvingen. In 2022 is een nadere onderverdeling gemaakt naar afdelingen waar de investeringen – en dus ook de afschrijvingen – betrekking op hebben. Dit met name om bij markttaken te kunnen komen tot een nog beter marktconform tarief.

Afschrijvingen	2025	2026	2027	2028
ICT	162.110	107.910	70.349	66.482
AGZ	12.362	11.657	11.175	10.274
Bedrijfsvoering – niet ICT	24.137	24.137	24.137	23.346
JGZ	54.822	57.313	52.555	23.476
Totaal afschrijvingen	**253.431**	**201.017**	**158.215**	**123.577**

* Apparatuur ICT heeft een korte levensduur: 2 tot 4 jaar. Bijgaand afschrijvingsplan gaat uit van een volledige herinvestering na afschrijving. Vermoedelijk is dat niet noodzakelijk.

2.5. Stand en verloop van de reserves en voorzieningen

In onderstaande overzichten komt tot uiting wat de stand van de reserves is/was, en welke toevoegingen en onttrekkingen gepland zijn. Dit betreft de cijfers van de GGD excl. IJZ

Eigen vermogen geconsolideerd	31-12-2023	31-12-2022			
Algemene Reserve	791.307	475.943			
Bestemmingsreserves	3.296.440	3.244.469			
Gerealiseerde resultaat	2.579.636	713.875			
Totaal eigen vermogen	**6.667.383**	**4.434.287**			
Algemene Reserve verloopoverzicht	**Saldo 1-1-2023**	**Bestemming saldo 2022**	**Toevoeging 2023**	**Onttrekking 2023**	**Saldo 31-12-2023**
Algemene Reserve	475.943	515.541		200.177	791.307
Totaal Algemene Reserve	**475.943**	**515.541**	**-**	**200.177**	**791.307**
Bestemmingsreserve verloopoverzicht (GGD)	**Saldo 1-1-2023**	**Bestemming saldo 2022**	**Toevoeging 2023**	**Onttrekking 2023**	**Saldo 31-12-2023**
Saldireserve Markttaken	252.761				252.761
Saldireserve Gemeentelijke Projecten	368.483	51.971			420.454
Bestemmingsreserve huisvesting Goes	2.623.225				2.623.225
Transformatiefonds					
Vaart in Veiligheid					
J&V Doorbraakmethode					-
Totaal Bestemmingsreserve	**3.244.469**	**51.971**			**3.296.440**
Gerealiseerd resultaat	**Saldo 1-1-2023**	**Bestemming saldo 2022**	**Toevoeging 2023**	**Onttrekking 2023**	**Saldo 31-12-2023**
Gerealiseerd resultaat boekjaar GGD	713.875	-713.875	2.579.636		2.579.636
Gerealiseerd resultaat boekjaar IJZ			-		-
Gerealiseerd resultaat boekjaar geconsolideerd.	713.875	-713.875	2.579.636	-	2.579.636
Eigen vermogen geconsolideerd	**31-12-2024**	**31-12-2023**			
Algemene Reserve	701.307	791.307			
Bestemmingsreserves	3.296.440	3.296.440			
Nog te bestemmen resultaat	2.669.636	2.579.636			
Totaal eigen vermogen	**6.667.383**	**6.667.383**			

Algemene Reserve verloopoverzicht	Saldo 1-1-2024	Bestemming saldo 2023	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo 31-12-2024
Algemene Reserve	791.307	-	-	90.000	701.307
Totaal Algemene Reserve	**791.307**	-	-	**90.000**	**701.307**
Bestemmingsreserve verloopoverzicht (GGD)	**Saldo 1-1-2024**	**Bestemming saldo 2023**	**Toevoeging 2024**	**Onttrekking 2024**	**Saldo 31-12-2024**
Saldireserve Markttaken	252.761				252.761
Saldireserve Gemeentelijke Projecten	420.454				420.454
Bestemmingsreserve huisvesting Goes	2.623.225				2.623.225
Transformatiefonds					
Vaart in Veiligheid					
Doorontwikkeling Expertiseteam Jeugdhulp Zeeland	-				-
Totaal Bestemmingsreserve	**3.296.440**	-	-	-	**3.296.440**
Gerealiseerd resultaat	**Saldo 1-1-2024**	**2023**	**Toevoeging 2024**	**Onttrekking 2024**	**Saldo 31-12-2024**
Nog te bestemmen resultaat 2023 GGD	2.579.636	-	90.000	-	2.669.636
Nog te bestemmen resultaat 2022 IJZ	-				-
Totaal nog te bestemmen	**2.579.636**	-	**90.000**	-	**2.669.636**

Eigen vermogen geconsolideerd	31-12-2025	31-12-2024			
Algemene Reserve	701.307	701.307			
Bestemmingsreserves	3.296.440	3.296.440			
Nog te bestemmen resultaat	2.669.636	2.669.636			
Totaal eigen vermogen	**6.667.383**	**6.667.383**			
Algemene Reserve verloopoverzicht	**Saldo 1-1-2025**	**Bestemming saldo 2023-2024**	**Toevoeging 2025**	**Onttrekking 2025**	**Saldo 31-12-2025**
Algemene Reserve	701.307	-	-	-	701.307
Totaal Algemene Reserve	**701.307**	-	-	-	**701.307**
Bestemmingsreserve verloopoverzicht (GGD)	**Saldo 1-1-2025**	**Bestemming saldo 2023-2024**	**Toevoeging 2025**	**Onttrekking 2025**	**Saldo 31-12-2025**

Saldireserve Markttaken	252.761				252.761
Saldireserve Gemeentelijke Projecten	420.454				420.454
Bestemmingsreserve huisvesting Goes	2.623.225				2.623.225
Transformatiefonds					
Vaart in Veiligheid					
Doorontwikkeling Expertiseteam Jeugdhulp Zeeland	-				-
Totaal Bestemmingsreserve	**3.296.440**	**-**	**-**	**-**	**3.296.440**
Gerealiseerd resultaat	**Saldo 1-1-2025**	**2023-2024**	**Toevoeging 2025**	**Onttrekking 2025**	**Saldo 31-12-2025**
Nog te bestemmen resultaat 2023-2024 GGD	2.669.636	-	-	-	2.669.636
Nog te bestemmen resultaat 2023 IJZ	-				-
Totaal nog te bestemmen	**2.669.636**	**-**	**-**	**-**	**2.669.636**

Eigen vermogen geconsolideerd	**31-12-2026**	**31-12-2025**			
Algemene Reserve	701.307	701.307			
Bestemmingsreserves	3.296.440	3.296.440			
Nog te bestemmen resultaat	2.722.036	2.669.636			
Totaal eigen vermogen	**6.719.783**	**6.667.383**			
Algemene Reserve verloopoverzicht	**Saldo 1-1-2026**	**Bestemming saldo 2023-2025**	**Toevoeging 2026**	**Onttrekking 2026**	**Saldo 31-12-2026**
Algemene Reserve	701.307	**-**	**-**	-	701.307
Totaal Algemene Reserve	**701.307**	**-**	**-**	**-**	**701.307**
Bestemmingsreserve verloopoverzicht (GGD)	**Saldo 1-1-2026**	**Bestemming saldo 2023-2025**	**Toevoeging 2026**	**Onttrekking 2026**	**Saldo 31-12-2026**
Saldireserve Markttaken	252.761				252.761
Saldireserve Gemeentelijke Projecten	420.454				420.454
Bestemmingsreserve huisvesting Goes	2.623.225				2.623.225
Transformatiefonds					
Vaart in Veiligheid					
Doorontwikkeling Expertiseteam Jeugdhulp Zeeland	-				-
Totaal Bestemmingsreserve	**3.296.440**	**-**	**-**	**-**	**3.296.440**
Gerealiseerd resultaat	**Saldo 1-1-2026**	**2023-2025**	**Toevoeging 2026**	**Onttrekking 2026**	**Saldo 31-12-2026**

Nog te bestemmen resultaat 2023-2025 GGD	2.669.636	-	-	-	2.669.636
Nog te bestemmen resultaat 2023 IJZ	-				-
Totaal nog te bestemmen	**2.669.636**	**-**	**-**	**-**	**2.669.636**

Eigen vermogen geconsolideerd	**31-12-2027**	**31-12-2026**			
Algemene Reserve	701.307	701.307			
Bestemmingsreserves	3.296.440	3.296.440			
Nog te bestemmen resultaat	2.817.137	2.722.036			
Totaal eigen vermogen	**6.814.884**	**6.719.783**			
Algemene Reserve verloopoverzicht	**Saldo 1-1-2027**	**Bestemming saldo 2023-2026**	**Toevoeging 2027**	**Onttrekking 2027**	**Saldo 31-12-2027**
Algemene Reserve	701.307	-	-	-	701.307
Totaal Algemene Reserve	**701.307**	**-**	**-**	**-**	**701.307**
Bestemmingsreserve verloopoverzicht (GGD)	**Saldo 1-1-2027**	**Bestemming saldo 2023-2026**	**Toevoeging 2027**	**Onttrekking 2027**	**Saldo 31-12-2027**
Saldireserve Markttaken	252.761				252.761
Saldireserve Gemeentelijke Projecten	420.454				420.454
Bestemmingsreserve huisvesting Goes	2.623.225				2.623.225
Transformatiefonds					
Vaart in Veiligheid					
Doorontwikkeling Expertiseteam Jeugdhulp Zeeland	-				-
Totaal Bestemmingsreserve	**3.296.440**	**-**	**-**	**-**	**3.296.440**
Gerealiseerd resultaat	**Saldo 1-1-2027**	**2023-2026**	**Toevoeging 2027**	**Onttrekking 2027**	**Saldo 31-12-2027**
Nog te bestemmen resultaat 2023-2026 GGD	2.722.036	-	95.101	-	2.817.137
Nog te bestemmen resultaat 2023 IJZ	-				-
Totaal nog te bestemmen	**2.722.036**	**-**	**95.101**	**-**	**2.817.137**
Eigen vermogen geconsolideerd	**31-12-2028**	**31-12-2027**			
Algemene Reserve	701.307	701.307			
Bestemmingsreserves	3.296.440	3.296.440			
Nog te bestemmen resultaat	2.946.838	2.817.137			
Totaal eigen vermogen	**6.944.585**	**6.814.884**			
Algemene Reserve verloopoverzicht	**Saldo 1-1-2028**	**Bestemming saldo 2023-2027**	**Toevoeging 2028**	**Onttrekking 2028**	**Saldo 31-12-2028**

Algemene Reserve	701.307	-	-	-	701.307
Totaal Algemene Reserve	**701.307**	**-**	**-**	**-**	**701.307**
Bestemmingsreserve verloopoverzicht (GGD)	**Saldo 1-1-2028**	**Bestemming saldo 2023-2027**	**Toevoeging 2028**	**Onttrekking 2028**	**Saldo 31-12-2028**
Saldireserve Markttaken	252.761				252.761
Saldireserve Gemeentelijke Projecten	420.454				420.454
Bestemmingsreserve huisvesting Goes	2.623.225				2.623.225
Transformatiefonds					
Vaart in Veiligheid					
Doorontwikkeling Expertiseteam Jeugdhulp Zeeland	-				-
Totaal Bestemmingsreserve	**3.296.440**	**-**	**-**	**-**	**3.296.440**
Gerealiseerd resultaat	**Saldo 1-1-2028**	**2023-2027**	**Toevoeging 2028**	**Onttrekking 2028**	**Saldo 31-12-2028**
Nog te bestemmen resultaat 2023-2027 GGD	2.817.137	-	129.701	-	2.946.838
Nog te bestemmen resultaat 2023 IJZ	-				-
Totaal nog te bestemmen	**2.817.137**	**-**	**129.701**	**-**	**2.946.838**

Stand en verloop van voorzieningen

	Saldo 1-1-2023	Bestemming saldo 2022	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12-2023
Voorziening verlofsparen	108.252	-	203.880	204.168	107.963
Totaal Voorzieningen	**108.252**	**-**	**203.880**	**204.168**	**107.963**

Voor de jaren t/m 31-12-2028 is vooralsnog het uitgangspunt dat de eindstand per 31-12-23 ongewijzigd blijft.

BIJLAGE 1 – Gemeentelijke bijdragen (Primaire begroting) GGD

	0.4 Overhead (*)	0.5 Treasury	0.8 Overige baten en lasten	0.9 Vennoot schapsbe lasting	1.1 Crisisbehee rsing en brandweer	1.2 Openbare orde en veiligheid	6.1 Samenhang en burgerpartici patie	6.2 Toegang en eerstelijnsvo orzieningen	7.1 Volksgezondheid	Totaal
Borsele	504.721	-10.846	886	390	11.649	-5.949	366	83.841	823.205	1.408.264
Goes	860.458	-18.490	1.511	665	19.859	-10.141	624	179.482	1.361.656	2.395.624
Hulst	608.241	-13.070	1.068	470	14.038	-7.169	441	112.841	941.516	1.658.337
Kapelle	287.629	-6.181	505	222	6.638	-3.390	209	46.161	477.597	809.390
Middelburg	1.086.872	-23.355	1.908	840	25.085	-12.810	789	226.453	1.751.944	3.057.726
Noord-Beveland	169.396	-3.640	297	131	3.910	-1.996	123	32.478	255.059	455.757
Reimerswaal	506.333	-10.880	889	391	11.750	-5.968	367	89.395	871.724	1.463.938
Schouwen-Duiveland	754.463	-16.212	1.325	583	17.413	-8.892	547	137.525	1.178.927	2.065.679
Sluis	511.216	-10.985	897	395	11.799	-6.025	371	97.297	781.409	1.386.374
Terneuzen	1.204.000	-25.872	2.114	930	27.788	-14.190	874	243.309	1.881.936	3.320.889
Tholen	583.233	-12.533	1.024	451	13.461	-6.874	423	106.448	973.211	1.658.845
Veere	482.696	-10.372	847	373	11.141	-5.689	350	73.068	769.022	1.321.435
Vlissingen	984.942	-21.165	1.729	761	22.732	-11.608	715	324.903	1.543.194	2.846.203
Totaal	**8.544.200**	**-183.600**	**15.000**	**6.747**	**197.200**	**-100.700**	**6.200**	**1.753.200**	**13.610.400**	**23.848.500**

(*) Dit betreft een totaalbedrag, en is inclusief de incidentele bijdrage voor 2025 zoals benoemd in bijlage 3

BIJLAGE 2 – Gemeentelijke bijdragen (Primaire begroting) IJZ

	2025			
	0.4 Overhead	6.22 Toegang en eerstelijns-voorzieningen Jeugd	6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Totaal
Borsele	30.574	55.483	23.261	109.318
Goes	53.382	96.874	40.613	190.869
Hulst	34.973	63.466	26.607	125.045
Kapelle	14.554	26.411	11.073	52.038
Middelburg	86.943	157.777	66.146	310.866
Noord-Beveland	12.056	21.878	9.172	43.106
Reimerswaal	32.746	59.425	24.913	117.085
Schouwen-Duiveland	40.240	73.025	30.615	143.880
Sluis	24.926	45.234	18.964	89.124
Terneuzen	81.567	148.021	62.056	291.643
Tholen	40.512	73.518	30.821	144.851
Veere	21.451	38.927	16.320	76.697
Vlissingen	69.131	125.453	52.595	247.178
Totaal	**543.054**	**985.493**	**413.155**	**1.941.700**

	2026, 2027 en 2028			
	0.4 Overhead	6.2 Toegang en eerstelijns-voorzieningen Jeugd	6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Totaal
Borsele	26.321	44.531	23.261	94.113
Goes	45.957	77.751	40.613	164.321
Hulst	30.108	50.938	26.607	107.653
Kapelle	12.530	21.198	11.073	44.800
Middelburg	74.850	126.632	66.146	267.628
Noord-Beveland	10.379	17.559	9.172	37.110
Reimerswaal	28.192	47.695	24.913	100.799
Schouwen-Duiveland	34.643	58.610	30.615	123.868
Sluis	21.459	36.305	18.964	76.728
Terneuzen	70.222	118.802	62.056	251.079
Tholen	34.877	59.005	30.821	124.704
Veere	18.467	31.243	16.320	66.029
Vlissingen	59.515	100.689	52.595	212.799
Totaal	**467.521**	**790.956**	**413.155**	**1.671.632**

BIJLAGE 3 – Incidenteel gedeelte van de gemeentelijke bijdrage 2025

In het taakveld Overhead is een bedrag van 48.181 opgenomen als incidentele bijdrage.
Verdeeld over de gemeenten is dit bedrag als volgt uitgesplitst:

Gemeente	0.4 Overhead
Borsele	2.846
Goes	4.852
Hulst	3.430
Kapelle	1.622
Middelburg	6.129
Noord-Beveland	955
Reimerswaal	2.855
Schouwen-Duiveland	4.254
Sluis	2.883
Terneuzen	6.789
Tholen	3.289
Veere	2.722
Vlissingen	5.554
Totaal	**48.181**